

Vai nākamgad būs zirga pļaujmašīna?

Foto - E. Gabranovs

Apņemas saglabāt pļaušanas prasmes. "Agrāk pļāvām kā traki," zināja teikt Zita Mežale.

Edgars Gabranovs

Pēterdienā Briežuciemā pulcējās ļaudis, lai pēc sešu gadu pārtraukuma startētu pļaušanas sacensībās, kas, kā sprieda tautas nama vadītāja Zita Mežale, saucamas kā pļaušanas meistarklase. Aleksandrs Pakalnīts, kurš klātesošajiem ierādīja, kā kapināma izkaptis jeb latgaliešu mēlē 'kuļt', pavēstīja, ka nākamgad balvā vajadzētu būt zirga pļaujmašīnai. "Piekritam," smaidot piekrita pļāvēji.

Briežuciema Tautas nama vadītāja Zita Mežale klātesošajiem, izpelnoties ovācijās, atgādināja pļaušanas noteikumus, piemēram: "Ja nav labas izkaptis, var sākt ar šķērēm." Tāpat viņa atklāja noslēpumu, ka pļaušanai nepieciešama pļava, turklāt pirms darba uzsākšanas vispirms jāpasmāržo puķes, jāpapriecē acis, kā arī jādzied, lai kukaiņi un putniņi paceļas spārnos. "Un pats būtiskākais – nenopļaut savas un priekšā vai blakus esošā kolēģa kājas," piebilda Z. Mežale. Tautā, kāpēc pieņēma lēmumu atjaunot pļaušanas sacensību organizēšanas tradīciju, kultūras darba organizatore paskaidroja, ka pēdējās šādas sacensības notikušas pirms pieciem gadiem Tilžā, kur arī palicis un paliks ceļojošais kauss: "Slavenais pļāvējs Aleksandrs rosināja šo tradīciju atjaunot, noskaidrojot, vai pļaušanas prasmes esam spējuši saglabāt. Vienu brīdi šķita, ka cilvēku, kuri gatavi pļaut, uzņemot laiku, nebūs daudz. Kāds iemesls? Nav izkapšu! Tomēr beigās inventāru salasījām..."

Sacensību noslēgumā pļāvēji izveidoja tradicionālo sienu zārdu, kā arī atcerējās, ka savulaik

Jāņu naktī tā bija visiecienītākā vieta papardes zieda apjūsmošanai. "Tagad ierasti sienu ruļļi. "Vai uz tiem iespējams pavadīt Jāņu nakti? Ja meklē, tad atrodi; ja cenšas, tad sanāk," jokoja Aleksandrs. "Pieļauju, ka var, zinot mūsdienu inovatīvos cilvēkus," piebilda Zita. Pirmo vietu vīru konkurentu vidū izcīnīja Valentīns Mežals, bet dāmu vidū ātrākās pļāvējas godu nopelnīja bijusī baltinaviete Klinta Keiša no Rīgas, kurai pļaušanas prasmes desmit gadu vecumā ierādījis vectēvs: "Arī dēlam mācu pļaut. Pļaušana ir lieliska fiziskā vingrošana." Par jautru noskaņojumu parūpējās folkloras kopas "Soldanī" pārstāves Anita Pakalnīte un Renāte Ločmele, bet ar gardu zupu cienāja, kā uzsvēra Z. Mežale, slavenās labākās Latgales zupas vārītājas – māsas Marija Skaba un Veneranda Keiša. "Zupa bija īpaša – pašas sieru kausējām, pašas vistu sābru sātā gūstījām," viņas apliecināja. Tāpat pavāres sprieda, ka mūsdienās diemžēl izkaptis aizstāj dažādas tehniskas pariktes. Nu jau bijusi Briežuciema pagasta pārvaldes vadītājas pienākumu izpildītāja Sarmīte Tabore atzina, ka pirmdien dzīvi sāks no baltas lapas, jo vadīs jaunizveidoto Baltinavas apvienības pārvaldi. Spriežot, ka labam pļāvējam jābūt labām pļaušanas prasmēm un asai izkaptij, vadītāja smaidot neaizmīrsa nodot sveicienus jaunās karaļvalsts pavalstniekiem: "Lai mums ir laba sadarbība, lai atrodam kopēju valodu un redzējumu savam darbam. Protams, svarīga ir uzticēšanās – būs labi!"

Nākamajā
Padugumā

- **Ai kū saslymi, ai tū juozaārstej!**
Grāmatas atvēršanas svētki Krišjānos
- **Iedvesmojoši pieredzes stāsti**
Padomi topošajiem studentiem

Avārija ar cietušajiem

Pagājušajā svētdienā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirknis saņēma informāciju par "Volkswagen Passat" autovadītāju ceļa posmā Rēzekne – Gulbene (Balvu novada teritorijā), kurš, izbraucot no mazāk svarīga ceļa, nedeva ceļu automašīnai "Škoda Octavia". Rezultātā 1989. gadā dzimušais "Škoda Octavia" vadītājs kulepojot sabojāja autobusu pieturvietu "Upatnieki". Cietušās automašīnas salonā atradās arī 1963. un 1965. gadā dzimušas pasažieres, kuras tika nogādātas medicīnas iestādē. Saistībā ar notikušo uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 11. nodaļas "Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību".

Īsziņas

Stājas spēkā jauni tiesību akti

1. jūlijā stājas spēkā 67 tiesību akti ar tajos iekļautām jaunākajām izmaiņām. No tiem – 17 likumi un 17 Ministru kabineta noteikumi. Savukārt spēku zaudēja 128 tiesību akti. Apkopojot informāciju par katru dienu – cik un kādi tiesību akti stājas spēkā un kādi zaudē spēku – ikviens interesents var iegūt vietnē likumi.lv, ko uztur oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis". Pārlicinoši lielākā daļa no tiesību aktiem, kas šodien stājas spēkā, ir grozījumi, tostarp – apjomīgie grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā. Tie attiecas uz mājdzīvnieku turēšanu, pavairošanu un atsavināšanu, kas paredz uzlabot mājdzīvnieku labturību, kā arī nodrošināt labāku dzīvnieku izsekojamību.

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Vasara ar karsto un saulaino laiku ikvienu aicina brīvdienas pavadīt ārpus mājām. Daudzi dodas uz dārziem, pie ūdeņiem, pastaigās vai garākos ceļojumos. Bija iespēja aizbraukt uz Mālpils Zemeņu svētkiem, – kā paši mālpilieši saka – gardākajiem vasaras svētkiem. Mālpilī zemes audzē jau apmēram 30 gadus slēgtās platībās un atklātos laukos vairāk nekā 29 hektāros. Gara un garšīga ogu sezona gandrīz pusgada garumā lutina cilvēkus gan pašu mājās, gan tālākās Latvijas vietās. Šo un citus faktus gan uzzināju tikai tad, kad orientēšanās distancē vajadzēja veikt dažādus interesantus un izzinošus uzdevumus. Mālpilieši bija noorganizējuši kūku konkursu, kur šos izstrādājumus ikviens varēja novērtēt un palīdzēt noteikt uzvarētāju. Vakarā varēja piedzīvot Latvijā populāru mūziķu – Katrīnas Gupalo un Intara Busuļa – koncertu. Patikami, ka Zemeņu svētku radišanā aktīvi iesaistās vietējā kopiena un uzņēmēji, jo bez labas komandas svētkus grūti radīt. Jebkuri svētki ir burvīgs veids, kā svinēt vasaru un kopā būt. Svētki ir, lai svinētu dzīvi un radītu mirklus, kurus atcerēties!

Latvijā

Varēs legalizēt attiecības. Stājās spēkā likumprojektu pakotne, ar kuru Latvijā ieviests jauns tiesību institūts – partnerība, kas ir arī veids, kā savas attiecības legalizēt un juridiski sakārtot viena dzimuma pāriem. Grozījumi Notariāta likumā nosaka, ka partnerību varēs noslēgt un izbeigt pie notāra.

Lidojumi var radīt troksni. Līdz 6. jūlijam dienakts gaišajā un tumšajā laikā plānoti sabiedroto spēku iznīcinātāju zemie treniņlidojumi Kurzemes, Vidzemes un Latgales reģionos. Lidojumi var radīt īslaicīgu troksni, tāpēc iedzīvotāji aicināti ar sapratni izturēties pret īslaicīgi radītajām neērtībām.

Regate piestāj Rīgā. Ar svinīgu buru jahtu parādi Rīgā atklāta viena no lielākajām Baltijas valstu regatēm "Gulf of Riga Regatta". Nedēļu garajās sacensībās piedalās 70 komandas no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Somijas. Regates sākums un pirmā sacensību diena tika aizvadīta Rīgā, nedēļas turpinājumā flote priesīs Salacgrīvas krastus.

Palīdzēs diagnosticēt insultu. Latvijas mākslīgā intelekta risinājumu izstrādātājs "Apply" sadarbībā ar radiologiem – asociēto profesoru Kārli Kupču un ārstu Andri Veisu – radījuši risinājumu "Sinapse", kas ar datorredzes palīdzību veselības aprūpes speciālistiem slimnīcās palīdzēs ātrāk diagnosticēt insultu.

Jāmaksā dabas resursu nodoklis. 1. jūlijā stājās spēkā izmaiņas Dabas resursu nodokļa likumā, kas paredz, ka tekstilizstrādājumu ražotājiem un tirgotājiem jāmaksā dabas resursu nodoklis 50 centu apmērā par vienu kilogramu tekstilizstrādājumu, apģērbu un apaviem.

Elektroniskās rindas ieviešana uz austrumu robežas kavējas. Vairāku Baltkrievijas robežšķērsošanas punktu slēgšana Latvijā, Lietuvā un Polijā radījusi dubultu slodzi atlikušajiem punktiem. Latvijā daļa slēgtā Pāterniekos, tomēr kravas mašīnām rindā tāpat ir jāgaida vairāk nekā nedēļa. Kravas un tranzīta auto dzīvo rindu uz robežas varētu mazināt elektroniskā rinda, taču tās ieviešana, lai gan politiķi solīta jau gadiem, tomēr vēl aizvien kavējas.

Jauni noteikumi mājas dzīvnieku atsavināšanai. 1. jūlijā stājās spēkā jauni noteikumi mājas dzīvnieku atsavināšanai, kam vajadzētu izskaust negodprātīgu dzīvnieku pavairošanu rūpālu. Viens no biežākajiem krāpšanās veidiem ir uzdot bezšķirnes mājas miluļus par šķirnes dzīvniekiem, tādējādi maldinot pircējus, kā arī pārdot slimus dzīvniekus.

(No interneta portāliem www.tvnet.lv, www.lsm.lv)

Laukos

Būs diplomēts savas zemes kopējs

LAURIS MADERNIEKS mācās Priekuļos, Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikumā par lauksaimnieku. Vēl viens studiju gads, un jauniešs būs diplomēts savas zemes kopējs.

Zemnieku saimniecībā "Ozoli" šobrīd lauku darbi pašā karstumā, un kopā ar tēvu Intaru Lauris dodas strādāt ik dienu. Tehnika viņam nav sveša, prot strādāt ar katru, kāda pašlaik ir saimniecībā – tie ir divi traktori un kombains. "Apstrādājam apmēram 70 hektārus, puse ir pļavas, puse – graudaugi. Ir vasaras, ziemas kvieši, auzas. Jādomā arī par nākamā gada ražu, tāpēc iesējam zaļmēslojumu. Labi, ka lauki un tūrumi ir apkārt mājām, nekur tālu ar tehniku nav jābrauc," secina jaunais lauksaimnieks. Viņš smeļ, ka pie stūres sēdies jau četros vai piecos gados. Protams, kopā ar tēvu. Pašlaik ir siena laiks, ir jāpļauj, jāvālo un jāpresē siena ruļļi apmēram 30 hektāru platībā. "Laiks, kad citi svin no Jāņiem līdz Pēteriem, zemniekiem ir pats karstākais, taču svinībām brīvu brīdi sev izbrīvēju," smeļ Lauris. Viņš parāda četras siltumnīcas, kurās aug gurķi, tomāti, malās sastādītas zemes, bet visapkārt izkārti krāšņi jo krāšņi puķu podi, kuri ik dienu ceļo uz tirgu. Dažas siltumnīcas ir apkurināmas, darbs tajās sākas jau februārī un martā. "Kad sākas sezona (tā vēl ir ziema), lielākais darbs ir kurināt, celties naktī un pielikt malku, lūkoties, lai siltumnīcās nekrīt temperatūra. Pavasarī izaudzētais jāved uz gadatirgiem, arī vietējo Balvu tirgu. Sākumā tirgošanās patika, bet ar laiku tas ir darbs, kas jādara, neskatoties uz patikšanu. Ja uz kādu specifisku jautājumu nezinu atbildi, zvanu mammai. Tirgos man ir savi vērojumi. Kā parādās salnas, krit pirkspēja, iestājas silts laiks – prece aiziet ātri vien. Kā noteikt cenu? Jāsareķina sēkls, stāds, podu, kūdras, malkas cena, tas, cik ilgi sezonā bijis jākurina, un vēl savs ieguldītais darbs. Jāskatās, kādu cenu tirgos uzlikusi citi pārdevēji, tad tā jāpielīdzina, lai nav krasu atšķirību," darba specifiku atklāj Lauris. Viņš saka, – ja rodas kādi jautājumi un zini, ko meklēt, atbildes var atrast arī internetā. Jauniešs uzskata, ka dzīvei laukos nav ne vainas. Labi, ka aizvadītais

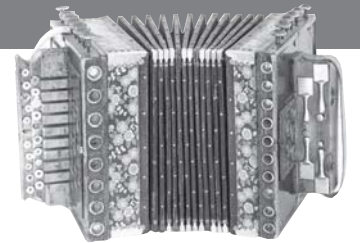
Foto - Z. Logina

"Man patīk tas, ko daru!" teic Lauris Madernieks. Viņš nebaidās ne no viena darba, strādā ar tehniku uz lauka, var doties gan uz tirgu, gan palīdzēt siltumnīcā. Grūtāk strādāt ar vecāku traktoru ļoti karstā laikā, jo tajā nav kondicioniera. Labi, ka šogad, salīdzinot ar citiem gadiem, labības lauki padevušies ražīgāki.

gads pagāja bez lieliem ieguldījumiem tehnikas remonta darbos. "Kad pabeigšu skolu, man ir savi plāni par jaunas saimniecības izveidi. Varbūt tie būs arī izdevīgu projektu meklējumi kā jaunajam zemniekam, bet pagaidām par to nedomāju," saka Lauris Madernieks, piebilstot, ka laiks rādīs.

Medņevas pagastā

Gatavojas ermoņiku pilngadībai

Muzikantu saiets "Ermoņiku skaņas" ir viens no gaidītākajiem notikumiem Medņevā, un šogad tas notiks 13. jūlijā.

Pasākumam šogad pilngadība, un to jau 18. gadu organizē tā pamatlicēja, Medņevas Tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne. Arī šogad "Ermoņiku skaņas" pulcēs muzikantus no visas Latvijas. No tautas nama visi dosies gājienā uz laukumu pie pagasta, kur ar skaļām ovācijām muzikantus un dejotājus sagaidīs pasākuma apmeklētāji. Medņevas Tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne stāsta, ka šim notikumam par godu nolēmuši sapost pagasta centru. "Vīrs Antons palīdzēja ar puķu kastīšu izgatavošanu, nu tajās ziedēs un svētku apmeklētājus priecēs ziedi. Es nevarētu strādāt kultūras jomā, ja man nepalīdzētu ģimene un neatbalstītu vīrs. Lai ko palūgtu, visu izdarīs. Gribas, lai ir skaisti! Vēl jānokrāso un jāatsvaidzina skatuve, jo pasākums notiks ārā, krāsa jau iegādāta. Kā parasti, arī šogad būs īpašie viesi Jānis Marcinkevičs ar savu deju kolektīvu "Oglīte", būs muzikanti no Cēsīm, no Salnavas, Daugavpils, Malnavas, Rēzeknes un vēl visi vietējie ermoņiku meistari, – daudzi no viņiem šeit ierodas

Foto - no personīgā arhīva

Sakopj Medņevas pagasta centru. Gaidot ciemiņus, kuri ieradīsies uz muzikantu saietu "Ermoņiku skaņas", jāpadomā par skaistu un sakoptu pagasta centru, un Skaidrītei Šaicānei ideju netrūkst.

un spēlēs katru gadu. Pasākumu apskaņos Jāzeps Zaremba, bērniem būs piepūšamās atrakcijas, Rudīte Zelča bērnu vizinās ar zirdziņu, Sarmīte un Oskars Roņi piedāvās šašliku, tēju, kafiju. Prieks, ka ermoņiku spēli no vecajiem meistariem apgūst arī jaunie – Kristiāns

Šaicāns, Eliza Pužule un citi. Darba ir daudz, bet tas ir patīkams un svētīgs darbs. Dodot citiem prieku, to gūstu arī sev," saka Skaidrīte Šaicāne un piebilst, ka visi rūpējas, lai šis pasākums būtu skaists un sirdi paliekošs ikvienam apmeklētājam.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

Izstāde Balvu Centrālajā bibliotēkā

Ar lepnumu izrāda savas dzimtas vērtības

Sanita Karavoičika

Vēl līdz 17. jūlijam Balvu Centrālās bibliotēkas 2. stāvā skatāma balvenietes EMERITAS BRENČEVAS izstāde "Emeritas dzimtas vērtības", kurā aplūkojama aptuveni puse no saglabātās lielās kolekcijas.

Iejas autore stāsta, ka gada laikā šī jau ir trešā izstāde, uz kuru aicināti interesenti. Pagājušajā vasarā Emerita Brenčeva Balvu Centrālajā bibliotēkā piedāvāja apskatīt teātru un koncertu programmiņu, kā arī aktieru un dziedātāju autogrāfu kolekciju. Pēc dabas būdama ļoti sabiedriska, Emerita nepalaiž garām nevienu izdevību apmeklēt kādu koncertu, labu teātra izrādi vai pasākumu, jo tas sagādā prieku viņas dvēselei. Bet, apmeklējot pasākumus, balveniete vienmēr iegādājas arī programmiņas. "Vienā dienā sapratu, ka sakrātās programmiņas vienkārši nevaru ņemt un izmest. Pārskaitot tās, konstatēju, ka izveidojusies bagātīga kolekcija – vairāk nekā 1300 eksemplāru. Tā radās doma arī citiem parādīt to, ko gadiem esmu kolekcionējusi," stāsta izstādes autore.

Trīs lietas – labas lietas

Gatavojoties pirmajai izstādei, Emerita visus eksponātus rūpīgi sagrupēja, pārskatīja un pie reizes pakavējās patīkamās atmiņās. Viņa atzīst, ka tas bija ļoti interesanti, jo 50 gados tik daudz mūzikas grupu dzirdēts, ar tik daudz mūziķiem un aktieriem sanācis tikties un lūgt viņu autogrāfus. Bet īpašas uzmanības vērtas balvenietei šķiet tieši Dziesmusvētku programmas. "Pati 20 gadus dziedāju Balvu pilsētas kori un piedalījos visos Dziesmusvētkos – gan Balvu rajona, gan Latgales novada, gan lielajā Mežaparka estrādē. Tagad ar lielu interesi pārlasu, kas tajā laikā bija kora vadītāji, diriģenti, jo tā ir arī sava veida vēsturiska liecība. Tāpat kā mana autogrāfu kolekcija, kas sastāvēja no vairāk nekā 500 slavenu aktieru un dziedātāju autogrāfiem," stāsta balveniete.

Otrā Emeritas izstāde notika šī gada pavasarī, kad Tilžas pagastmājas izstāžu zālē bija skatāmi balvenietes vaļasprieka

darba augļi – dekupāžas tehnikā veidotas pudeles. Tilžā bija iespēja apskatīt 40 darbus, taču tas nebūt nav viss. Jau rudenī Emerita iecerējusi turpināt iesākto un kolekciju papildināt ar vismaz 30 jauniem dekupāžas tehnikā veidotiem darbiem. Un, kas zina, varbūt jau nākamgad Balvu Kultūras un atpūtas centrā varēs visus aicināt uz vēl vienu, jau lielāku darbu izstādi.

Kā radās doma trešajai izstādei? Emerita teic: "Zināju, ka manas māmiņas un vecmāmiņas skapjos glabājas īsti mākslas darbi. Daļa no tiem bija nolikta glabāties, daļa, piemēram, segas, savulaik tika segtas uz gultām un liktas pie sienām. Tagad, esot pensijā, nodomāju, ka jāpārskata skapji. Visu, kas tajos glabājās, ņēmu ārā un siltajās, saulainajās vasaras dienās savā lauku mājā Tilžā nesu ārā, kāru uz šņorēm un vēdināju. Biju ļoti pārsteigta, cik daudz tur visa kā ir. Kādi izšuvumi, austās segas, lakati, galdauti, kleitas, tamborētās sedziņas, adītie džemperī, jakas, zeķes un cimdi! Kopā varētu būt aptuveni 250 eksponāti. Tā es skatījos, priecājos, jūsmoju un man ienāca prātā piedāvāt bibliotēkai, ka varbūt arī citiem cilvēkiem varētu būt interese apskatīt šo visu. Bija pienācis laiks izrādīt manas māmiņas, viņas māsu, vecmāmiņas un vectētiņa māsas radītos daudzos mākslas darbus. Telpas Balvu bibliotēkā ir ierobežotas, tādēļ izstādē izliku vien daļu no visas lielās kolekcijas – aptuveni 120 eksemplārus."

Svarīgi saglabāt vēstures mantojumu

No visiem izstādē redzamajiem darbiem Emeritu pašu visvairāk uzrunā izšūtie dvieļi ar monogrammām, sienas segas ar zīmējumiem un pantiņiem. Un, protams, vecmāmiņas austās krāsainās segas, kas ir vienreizēji skaistas un neatkārtojamas. Senākajiem eksponātiem, kas ir vecmāmiņas un vectētiņa māsas darbi, varētu būt pat 100 gadi. Emerita atzīst, ka tajos laikos, protams, šūšana, aušana, adīšana un tamborēšana bija ikdienas darbs un nepieciešamība, taču tajā visā ieguldīts milzīgs roku darbs un laiks. "Ne visi spējuši šo mantojumu saglabāt, kur nu vēl parādīt citiem. Es tur saskatu ļoti lielu vērtību. Šie mākslas darbi ir ļoti mīļi un svarīgi, uz tiem

Izstādes atklāšanā. Emerita Brenčeva ar lepnumu izrāda savas māmiņas un vecmāmiņas skapjos glabātos mākslas darbus.

varu skatīties, jūsmot un jūsmot... Man ir liels prieks, ka esmu uzdrošinājies dalīties ar savas māmiņas – Kašu dzimtas – relikvijām, jo tās ir tikpat unikālas, cik unikāli bijuši mani senči. No katra izstādē redzamā eksponāta var uzzināt tik daudz par pašu cilvēku, viņa dzimtu un vērtībām. Tā ir pati lielākā pievienotā vērtība," ir pārliecināta izstādes autore, balveniete Emerita Brenčeva.

Izlaidums Rekavas vidusskolā

Svarīgas dzīves nodaļas noslēgums

Absolventi uz skatuves. 9. un 12. klašu skolēni noslēguši vienu svarīgu savas dzīves posmu un gatavi sākt jaunu.

Jūnijs ir izlaidumu laiks. 15. jūnijā Rekavas vidusskolas 9. un 12. klases skolēnu vecāki, vecvecāki, brāļi, māsas, radi un draugi pulcējās uz svinīgu pasākumu, lai kopā nosvinētu pamatskolas un vidusskolas posmu noslēgumu.

Uzrunājot klātesošos, skolas direktore Žanna Maksimova teica viedus vārdus un vēlēja jauniešiem būt izslāpušiem, lai tiem vienmēr ir, kur tikties pēc zināšanām un sasniegumiem. Lai tiem nekad nav gana, jo tas ir virzītājspēks. Savukārt Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs Amandai Buklovskai pasniedza pateicību kā simtgades izcilnieci, Ministru prezidentes un Latgales plānošanas reģiona atzinības rakstus par teicamiem un izcilie mācību rezultātiem un aktīvu dalību skolas un novada sabiedriskajā dzīvē. Uzrunā ar līdzību stāstu S. Maksimovs akcentēja vecāku nozīmi, jo viņi vienmēr ir *blakus vagonā* un ir gatavi atbalstīt sarežģītās dzīves situācijās.

Klases audzinātāja lomu skolēnu dzīvē var salīdzināt ar korektora nozīmi grāmatas tapšanā, kurš seko, lai viss notiktu pareizi, un palīdz izvairīties no kļūdām. 12. klases audzinātāja Ingūna Kaņepe svētī pasākumā īsi pastāstīja savas klases vēsturi, atceroties jaukāko kopā piedzīvoto, un vēlēja veiksmi izvēlētajās turpmākajās gaitās. Savukārt 9. klases audzinātāja Anita Koniševa, stāstot par spilgtākajiem kopā piedzīvotajiem brīžiem, īpaši atcerējās attālināto mācību laiku. Skolotāja gan nopietni, gan nenopietni raksturoja savus audzēkņus un izteica cerību tikties ar visiem 10. klasē.

Pasākumā skanēja pateicības vārdi vecākiem un skolotājiem par atbalstu. 12. klases absolvente Amanda Buklovskā uzsvēra, ka Rekavas vidusskolas skolotāji nav tikai mācību priekšmetu skolotāji, bet arī dzīves skolotāji, kuri atbalsta un sniedz padomu, kad tas tiek prasīts.

Apsveikumu daļu ar jestu dziesmu ieskandināja kapela "Rekavas stīgotāji" (vadītāja Ilona Bukša), kuras lielākais šī mācību gada sasniegums bija dalība tradicionālās muzicēšanas

konkursa "Klāberjakte 2024" finālā, kur sīvā konkurencē iegūts 1. pakāpes diploms. Ar Ulda Marhiļeviča dziesmu "Tikai tā" skolabiedrus sveica arī 8. un 11. klase. Nākamā gada absolventi pārsteidza 12. klasi ar kreatīvu pārbaudījumu, kas absolūti neprasija zināšanas, vien atraktivitāti un dziedātprasmi.

Pasākuma noslēgumā apsveikuma vārdus teica vecāki. Šajā dienā, skatoties uz saviem lielajiem bērniem, viņiem bija īpašas izjūtas. Katru dienu mēs rakstām savas dzīves vēsturi. Visi kopā veidojam kādas vietas, piemēram, skolas, vēsturi, atstājot tajā savas pēdas, tādējādi padarot šo vietu labāku vai sliktāku. Grāmatām, arī mūsu personīgās dzīves vēstures grāmatām, ir nodaļas, bet nodaļām parasti ir skaists sākums – skaists pirmais burts, kāds zīmējums vai vieds moto. Šajā vakarā Rekavas vidusskolā tika skaisti nosvinēti 9. un 12. klases skolēnu svarīgas dzīves nodaļas noslēgums un reizē arī nākamās nodaļas sākums! Vēlam skolēniem interesantu un drošu vasaru, pārdomātas, atbildīgas izvēles!

AINA KEIŠA, Rekavas vidusskolas direktora vietniece

Svētki Augustovas draudzē

Godina Nemitīgās Palīdzības Dievmāti

Aizvadītās ceturtdienas pēcpusdienā tuvākas un tālākas apkaimes ļaudis, saules dāsnā siltuma pavadīti, devās uz Augustovas Romas katoļu baznīcu, lai kopā ar draudzes prāvestu Oļģertu Misjūnu, priesteri Fēliksu Šneveli, kurš arī savulaik kalpojis šajā draudzē, un jauniešvīto priesteri Jāni Lempu svinētu Nemitīgās Palīdzības Dievmātes svētkus.

“Jānis Lempis ir priesteris no Latgales, prieks, ka viņš ir mūsu vidū. Lai Dievmāte vada mūs dzīves ceļos, lai Kungs svētī un palīdz! Lūgšim šodien Dievmātes vadību, svētību un žēlastību,” svētku ievadā aicināja draudzes prāvests. Jauniešvītais priesteris nāk no Varakļāniem, viņa kalpošanas vieta pašlaik vēl nav zināma. “Šodien mēs svinam Vissvētākās Jaunavas Marijas – Nemitīgās Palīdzības Mātes – svētkus, kas ir arī šīs draudzes svētki. Jaunavai Marijai ir īpaša loma Baznīcā un mūsu visu dzīvē, daudz svētku un lūgšanu veltām Viņai. Šodien esam aicināti pārdomāt, ko varam mācīties no Vissvētākās Jaunavas Marijas un ko nozīmē tas, ka Viņa ir Nemitīgās Palīdzības Māte,” uzrunājot klātesošos, atzina J.Lemps. Vadot svēto Misi, viņš atgādināja Svētajos Rakstos minētos notikumus un Dievmātei raksturīgās īpašības, piemēram, pazemību un paklausību Dievam. “Marija ir labs piemērs mums visiem, kā izpildīt Dieva gribu. Līdzīgi kā Marija, arī mēs visi esam aicināti ticēt, ka Dievam viss ir iespējams, ka Dievam ir plāns ikvienam no mums, kaut gan dažreiz šo Dieva plānu ir grūti saprast. Tomēr jebkurā gadījumā ir svarīgi uzticēties Dievam. Marijas piemērs var mums palīdzēt arī saprast, kā pieņemt lēmumus, kas būtu saskaņā ar Dieva gribu,” uzsvēra jauniešvītais priesteris, atgādinot, ka pēc šīs zemes dzīves Dievmāte ar miesu un dvēseli ir uzņēmta Debesīs, kur ir kopā ar Dievu un var izlūgt no Viņa mums nepieciešamās žēlastības. Priesteris skaidroja, kādas žēlastības dažādās dzīves situācijās būtu nepieciešamas. Piemēram, gudrība, lai zinātu, kā rīkoties, kad ir grūtības un neziņa, un veselības žēlastība. “Aglonā un citās svētoceļnieku vietās pasaulē daudzi lūdz, lai Dievs dziedina no dažādām slimībām, un ir daudz tādu gadījumu, ka Dievs caur Marijas aizbildniecību dāvā šo žēlastību,” atzina J.Lemps. Aicinot pārdomāt, kādas žēlastības caur Marijas aizbildniecību klātesošie vēlas lūgt no Dieva, priesteris rosināja lūgt arī par ģimenēm, tuviniekiem, Latviju un ikvienu mūsu valsts iedzīvotāju.

Skan lūgšanas un dziesmas. Ikviens ticīgā sirds precējās par iespēju būt svētkos kopā ar priesteriem un draudzi.

Jaunā priesteris svētība. Jauniešvītais priesteris J.Lemps svētību dāvāja visiem klātesošajiem, bet vispirms – priesteriem. Svētās Mises noslēgumā J.Lemps teica paldies priesteriem, dziedātājiem un visiem, kuri kalpoja svētku dievkalpojumā, piebilstot: “Aicinu lūgties par mani un aicinājumiem uz priesterību, lai Latvijā netrūktu priesteru.”

Svētajā Misē. Ikviens no trim priesteriem atrada īstos vārdus, kas uzrunāja, iedrošināja un uzmundrināja klātesošos.

Procesija. Svētku svinīgajā gājienā, kā arī svētajā Misē piedalījās kupls skaits dievnama apmeklētāju. Viņu vidū bija arī bērni, vecāki un vecvecāki. Draudzes vecākā Gunta Grigāne svētku noslēgumā teica paldies vārdus gan procesijas dalībniekiem, gan citiem cilvēkiem par kopīgajiem svētkiem, kā arī vēlēja jauniešvītajam priesterim labu un patīkamu kalpošanas ceļu Kunga druvā.

Piemīnai. Draudzes prāvests Oļģerts Misjūns pēc svētās Mises visus aicināja pulcēties pie Augustovas baznīcas kopīgai fotogrāfijai par piemiņu no jaukajiem svētkiem.

Agape jeb kristiešu sadraudzības mielasts. Svētku noslēgumā ikviens varēja mieloties pie galdiem, ko par draudzes ziedojumiem dāsnī bija sarūpējis “Senda Dz” kolektīvs.

Saruna ar bāriņtiesas darbinieci

Gandarījums un rūgtums bāriņtiesas darbā

Aija Socka

“Darbs bāriņtiesā ir specifisks, ļoti atbildīgs un ne vienmēr apkārtējiem saprotams. Gandarījumu sniedz laimīgs bērns, kuram ir izdevies palīdzēt, un brīži, kad redzu priecīgu un aprūpētu bērnu, kuru kādreiz nācies šķirt no bioloģiskās ģimenes. Gandarījums ir arī redzēt, kā tiek attīstīti bērna talanti, ko veicinājuši aizbildņi vai audžuvecāki. Atrast ģimeni, kas spēj dot mīlestību bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, ir veiksmes stāsts, un tādi man ir vairāki,” atzīst LOLITA KINDZULE, kura šovasar atskatīsies uz 15 darba gadiem Balvu novada bāriņtiesā.

Vai kādreiz nav piezagusies doma, ka ir jāmaina darbības joma?

– Protams, ir bijuši brīži, kad šķiet – pietiek, ir pārāk daudz negatīvu emociju, vajag mazliet sevi pasaudzēt. Kolēģi bāriņtiesā ir lielākais atbalsts, un viņi vislabāk zina, cik daudz iekšējo spēku un enerģijas šis darbs ikdienā no mums prasa, vai kādu gandarījumu un stiprinājumu sniedz pozitīvas lietas iznākums. Šajos 15 gados bāriņtiesā esmu strādājusi vairākos novada pagastos un Balvu pilsētā, aizvietojusi kolēģus, pārstāvējusi arī tiesās.

Kas ir tie jautājumi, ar kuriem iedzīvotāji vērsas biežāk? Vai Tilžas un Vectilžas pagastos joprojām ir aktuāla, piemēram, vardarbības tēma ģimenēs?

– Informāciju par bērnu pamešanu novārtā, par pieaugušo konfliktiem mazgadīgu bērnu klātbūtnē, vardarbību ģimenē bāriņtiesa visbiežāk saņem no Valsts un pašvaldības policijas, izglītības iestādēm, arī līdzilvēkiem. Bāriņtiesa reaģē uz ikvienu informāciju un iesniegumu, arī anonīmu. Arī pagastu teritorijās, kurās strādāju, diemžēl vardarbības gadījumi visbiežāk tiek konstatēti, kad vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības – agresīvi, vardarbīgi izturas pret otru vecāku, un bērni tam visam ir aculiecinieki. Diemžēl vecāki bieži neapzinās, kā viņu neapdomīgās rīcības iespaido bērna psihi, kas var radīt nopietnas sekas bērnu tālākai attīstībai.

Bāriņtiesā joprojām sniedz pakalpojumu – izdara apliecinājumus, sagatavo un apliecina dāvinājuma līgumus, nostiprinājuma līgumus, slēdz pirkuma līgumus, kuru summa nepārsniedz 8537 eiro, sagatavo un apliecina pilnvaras, piekrišanas.

Kas ir nepatīkamākais, ar ko nākas saskarties ikdienas darbā? Vai gadās situācijas, kad pieaugušu cilvēku rīcība, nespējot vienoties, piemēram, par bērnu dzīvesvietu, atgādina aizvainotu bērnu kaprīzes?

– Nepatīkamākais, ar ko darbā esmu saskārusies, ir agresīvi noskaņotas, negodprātīgas personas, kuras neatzīst problēmas un savas negācijas uzgrūž bāriņtiesas darbiniekiem.

Šķiršanās gadījumā vecākiem savstarpēji jāvienojas ne tikai par uzturlīdzekļu apmēru, bet arī par bērna dzīvesvietu, turpmāko saskarsmi. Gadās situācijas, kad vecāki šķiroties sākumā vienojas par saskarsmi, uzturlīdzekļiem, bet laika gaitā viens no vecākiem nepilda vienošanos vai arī vēlas mainīt līdzšinējo kārtību, kam otrs vecāks nepiekrīt. Visbiežāk sastopamā konflikt-situācija vecāku vidū pēc šķiršanās ir tieši turpmākās saskarsmes nodrošināšana ar bērnu. Bērnam ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar jebkuru no

vecākiem, taču diezgan bieži vecāks, kurš ikdienā nedzīvo kopā ar bērnu, saskaras ar problēmu, ka viņam pilnībā liedz tikt ar bērnu vai ierobežo tikšanās laiku. Vecāks, kuram ir ierobežota saskarsme ar bērnu, mēdz vērsties bāriņtiesā ar lūgumu noregulēt tikšanās laikus. Strīdus par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību ar bērnu izskata tiesa, savukārt bāriņtiesa izskaidro vecāku tiesības un pienākumus, un, ja vecāki nespēj vienoties, ir jāgriežas ar prasību tiesā. Bāriņtiesa pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumu, kas nepieciešams saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanai.

Bāriņtiesas kompetencē esošus jautājumus iedzīvotāji bieži vien uztver emocionāli sakāpināti. Piemēram, bērnu izņemšana no ģimenes. Kā šādos gadījumos izdodas saglabāt profesionalitāti un neklūt kādam vietējam iedzīvotājam par ienaidnieku?

– Bāriņtiesai nav mērķa izņemt bērnu no ģimenes, un bāriņtiesa nav viena šajā sistēmā. Tā ir sadarbība ar sociālo pārvaldi, izglītības iestādēm, krīžu centriem, psihologiem, policiju. Neviens institūcijas mērķis nav radīt kaitējumu bērnam un ģimenei, bet pasargāt no jebkāda veida apdraudējuma. Ja, izvērtējot visus apstākļus, secinām, ka bērna palikšana ģimenē ir viņu apdraudoša, tikai tad bāriņtiesa pieņem koleģiālu lēmumu par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem. Bāriņtiesa nereti ierosina vecākam lietu par aizgādības tiesībām un uzdod kādā laika periodā izpildīt dotos uzdevumus. Ir vecāki, kuri cenšas, sadarbojas ar sociālās pārvaldes speciālistiem un novērš nelabvēlīgos apstākļus, un ir arī gluži pretēji – vecākiem ir citas prioritātes, kas svarīgākas par bērniem. Gadījumos, kad bērns atrodas dzīvībai un veselībai bīstamos apstākļos, jārikojas nekavējoties – bāriņtiesas darbinieki nekavējoties pieņem vienpersonisku lēmumu, vecākam tiek pārtrauktas aizgādības tiesības. Bērns tiek nogādāts drošos apstākļos – krīzes centrā, audžuģimenē, pie radniekiem vai slimnīcā, ja nepieciešama medicīniska palīdzība. Bāriņtiesas darbā ir nepieciešama psiholoģiska noturība, spēja pieņemt lēmumus un pārliecība, ka to dara bērna interesēs. Jebkuru bāriņtiesas lēmumu, arī vienpersonisku, var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā.

Kas ir par iemeslu, ka dažkārt ģimenes nonāk bāriņtiesas redzeslokā? Vai ir gadījumi, ka situācija ģimenēs uzlabojas un vecāki maina dzīvesveidu?

– Bāriņtiesas redzeslokā ģimenes nonāk, ja vecāki nenodrošina pilnvērtīgu bērnu aprūpi, veselības aprūpi, audzināšanu, bērni tiek pamesti novārtā, nenodrošina viņiem drošus apstākļus, bērni tiek atstāti bez uzraudzības. Dažkārt pietiek ar sarunu un pārrunām bāriņtiesā. Ir vecāki, kuri saņem, novērš radušos apstākļus, bet ir, kuri problēmu neatzīst. Ar ģimenēm strādā pašvaldības Sociālās pārvaldes ģimenes atbalsta speciālisti, kas vecākiem organizē un vada grupu nodarbības, konsultācijas, sastāda rehabilitācijas plānu.

Savulaik kā pirmo apgūvāt pedagogisko izglītību, tāpat jau kopš jaunības vēlējāties strādāt ar bērniem. Rūpes par viņiem gan bāriņtiesas darbā, gan savā ģimenē vienmēr ir bijusi prioritāte?

– Mācoties 3.klasē, jau izlēmu, ka vēlos apgūt pirmsskolas skolotāja profesiju, jo bija vēlme nākotnē strādāt ar bērniem. Pēc pamatskolas absolvēšanas četrus gadus mācījos

Foto - no personīgā arhīva

Ar meitām Karinu Patrīciju (no kreisās), Alisi, Elinu un Laini. Taujājot, ko Lolita šovasar novēl ikvienam no lasītājiem, skan atbilde: “Izbaudīt vasaru no sirds – sauli, vēju, saullēktus un saulrietus. Tikties ar sev tuviem, mīļiem cilvēkiem un vēlēt labu ikvienam, ko satiekat savā ceļā! Lai izdodas!”

Rīgas Pedagoģiskajā skolā, dzīvoju kopmītnēs – pa logu pavērs skaists skats uz vecpilsētu un Daugavu. Pedagoģiskās prakses izgāju bērnudārzos un bērnunamos Rīgā. Ir saglabājušās visjaukākās atmiņas no Rīgas laikiem, joprojām sazinos un satiekos ar bijušajām kursabiedrenēm. Arī šogad 29.jūnijā, kas ir mūsu kursa izlaiduma datums, tiksīmies kursa salidojumā.

Esat izaudzinājuši četras meitas, trīs no viņām jau ir pieaugušas. Ar kādām domām un sajūtām atceraties gadus, kad viņas vēl bija mazas?

– Meitiņas esmu audzinājuši ar lielu mīlestību, tajā pat laikā esmu bijusi stingra mamma. Vēl tagad pieaugušās meitas smeļot stāsta, – ja viņas bērnībā sākušas skaļāk uzvesties, mammai atlicis vien stingru skatienu paskatīties bērnu virzienā, un viņām viss bijis skaidrs. Nekāda audzināšana, rāšana sabiedrībā, viss tika izrunāts mājās.

Pieaugušās meitas jau krietnu laiku dzīvo ārpus Latvijas, arī jaunākā meita pamazām skatās uz dzīvi ārzemēs. Kā iekārtojusies meitu dzīve svešumā? Vai bieži apciemojat meitas un vai pieļaujāt, ka varētu doties dzīvot uz Angliju?

– Pieaugušās meitas Elina, Alise un Laine jau 14 gadus dzīvo Birmingemā, kas ir Anglijas otra lielākā pilsēta, kur arī ir ieguvušas augstāko izglītību. Vecākā meita Elina studējusi viesmīlības un tūrisma vadību (ar gada pieredzi ASV), maģistra grādu ieguvusi grāmatvedībā un finansēs, strādā kompānijā par finanšu menedžeri. Alise studēja grafisko dizainu, strādā kompānijā kā klientu pasākumu organizatori. Laine studēja starptautisko tūrisma menedžmentu, maģistra grādu ieguvusi teritoriālās attīstības plāno-

šanā, strādā pilsētas teritoriālajā plānošanā. Meitas daudz ceļo – pēdējos gados ir apceļota Kanāda, ASV, Grieķija, Spānija, Taizeme, Vjetnama, Turcija, Meksika, Itālija, Dānija, Portugāle, Islande, Francija un citas valstis.

Pie meitām esmu ciemojusies vairākkārt, aizvadītajā gadā svinējām Laines un viņas vīra Viviana kāzas. Šajā gadā meitas divas reizes ciemojās Latvijā. Pieļauju domu, ka arī es uz laiku varētu pārcelties uz dzīvi Anglijā.

Jūsu dzīvē klātesoša ir mīlestība uz dziesmu. Kā tā aizsākās un vai viegli ir atrast laiku mēģinājumiem un koncertiem?

– Kopš sevi atceros, vienmēr esmu dziedājusi – skolas korī, mācoties Rīgā, dziedāju tautas korī “Lelde”, tad Tilžas kultūras nama jauktajā korī, un jau 10 gadus dziedu Tilžas KVN sieviešu korī “Varavīksne”. Tā ir iekārtojies, ka trešdienu vakaros un, ja nepieciešams biežāk, pēc darba steidzos uz kultūras namu, kur mēs, dziesmu mīlošas dāmas, satiekamies. Dziesma vieno, priecē un dod spēku! Mums ir burvīga kora vadītāja, piecu bērnu māmiņa Karīna Romanova, kura uz mēģinājumiem ceļu uz Tilžu mēro no Medņevas.

Kas ir Jūsu dzīves spēka, laimes mirkļu un iedvesmas avots?

– Tās noteikti ir manas mīļās meitiņas Elina, Alise, Laine, Karīna Patrīcija. Kopā būšana mums ir svētki, kas dāvā pozitīvas emocijas vēl ilgi, priecē bērnu sasniegumi, kā arī ciemiņu uzņemšana, ceļošana, dabā būšana, strādāšana dārzā, izlasīta aizraujoša grāmata un, protams, Dziesmu un Deju svētki, kas vispār vārdos nav aprakstāms – tas jājūt ar sirdi.

Kāda ir Latgale un tās cilvēki šajā laika cēlienā, kad ārējā pasaule vairs nav droša, jo kaimiņi izvēlējušies agresijas, nevis sadarbības valodu. Rakstu ciklā «Robežnieki – Latgales stiprie ļaudis» atklāsim gan lielākos reģiona kopienu izaicinājumus, gan arī īpašos spēka avotus, meklēsim problēmām iespējamajos risinājumus, vērtības. Ar cilvēkstāstu starpniecību atklāsim iespējami plašākai auditorijai visā Latvijā, ka Latgale ir neatņemama Latvijas daļa, ka tās kopienai ir stipri un rietumnieciskajās vērtībās balstīti pamati, ka tās iedzīvotāji – lai arī dažādu tautību, dažādu reliģisko konfesiju un profesiju ļaudis – ir īsti savu novadu, savas Latgales un Latvijas patrioti. Un ka tieši viņi – šie stiprie latgalieši – veido stipru Latvijas un arī Eiropas Savienības ārējo robežu.

Latgale statistikas valodā un aptaujā

Latgales cilvēku aptauja

Vaicājām Latgales cilvēkiem, cik stipra un droša ir Latvijas un Eiropas Savienības ārējā robeža, kas ir pierobežas lielākie izaicinājumi, problēmas, apdraudējumi un kas Latvijas pierobežā un Latgalē ir iedzīvotāju spēka un atbalsta avoti.

Aptaujāto domas par Latvijas ārējās robežas drošību dalās – kamēr vieni uzskata, ka robeža noteikti ir jāstiprina ne tikai ar žogu, bet arī ar tehniku un karavīriem, citi domā, ka šobrīd robeža ir drošāka nekā bija pirms gadiem pieciem.

Aptaujāto viedokļi: «Robeža ir trausla un nedroša. Žogs un citi veidojumi ir tikai naudas tērēšana, jo militāra konflikta gadījumā tam nebūs nekādas nozīmes.»

«Robežas stipruma un drošuma avots ir paši iedzīvotāji, to klātesamība un noskaņojums. Šajā ziņā ir svarīgi veicināt ekonomisko aktivitāti pierobežā, neļaut aizplūst cilvēkiem, attiecīgi nepieciešami valsts ieguldījumi ne tikai aizsardzībā, bet arī ekonomikā, infrastruktūrā (mājokļi, ceļi, dzelzceļš) un izglītībā.»

«Visu mūžu dzīvoju pierobežā, tāpēc ikdienā par to nedomāju. Tā ir pierasta lieta – būt pierobežniekam. Formāli raugoties, domāju, ka mūsu ārējā robeža ir tādā pašā vai labākā līmenī nekā citu valstu ārējās robežas. Emocionāli raugoties, mēs esam stipri, jo apzināmies draudus, ko var sagādāt mūsu lielais kaimiņš.»

Atbildot uz jautājumu par pierobežas lielākajiem izaicinājumiem un apdraudējumiem, aptaujātie uzsvēra, ka lielākais risks ir cilvēku trūkums pierobežā, infrastruktūras lēnā attīstība, bezdarbs, agresorvalsts tuvums.

Aptaujāto viedokļi: «Izaicinājums ir investīciju trūkums, kas rada darbavietu trūkumu. Kopumā valstij nav stratēģijas, kā šo reģionu attīstīt. Apmeklējot šīs vietas, mēs redzam stiprus un patriotiskus ļaudis, kuriem sāk nolaisties rokas, jo viņi ir palikuši vieni paši. Ir jādod cerība šiem cilvēkiem uz to, ka arī pierobežā ir nākotne, šī cerība ir jāpierāda ar darbiem – nekavējoties.»

«Lielākais pierobežas drauds ir sarūkošais iedzīvotāju skaits un joprojām iespējamā Krievijas masu informācijas līdzekļu klātbūtne daudzu iedzīvotāju ikdienā. Novecošanās un jaunatnes aizplūšana labāk nodrošinātas dzīves meklējumos.»

Kādā atbildē uzsvērts: «Spēka avots ir latgaliskums, ticība savai valstij un mīlestība pret savu zemi un tautu.» Citā atbildē: «Latviešu tautā joprojām dzīvs esošais zemnieka gars, ir iekopti lauki, modernas saimniecības, vēsturiski veidojusies patriotisma apziņa.»

Savukārt, runājot par Latgales cilvēku spēka avotu, vairākums aptaujāto uzvēra, ka tā ir ticība Dievam, cilvēku lokālpatriotisms, ģimene, kopienas (NVO sektors), kultūrvērtības. Tāpat aptaujātie runā par kultūrvēsturiskā mantojuma nozīmi, tai skaitā dalību folkloras kolektīvos, tradīciju pārmantojamību, to kopšanu. Liela uzticēšanās pausta robežsargiem, zemessargiem, Latvijas armijai.

«Valsts politika veicina pierobežas lauku iztukšošanos, jeb precīzāk – neveicina apdzīvotību, darba un izglītības iespējas. Tukša pierobežas zona – labvēlīga vide robežpārkāpējiem un drauds valsts drošībai.»

«Spēka avots – senču saknes un vēsturiski pārdzīvotie/ izdzīvotie notikumi, kuri padara tautu sīkstus un noturīgu dzīvot jebkuros apstākļos dzimtenē. Lai kāda vara nāk, te dzīvoja mani senču senči, iekopa zemi, izdzīvoja un bija sīksti. Tas iedvesmo un norūda.»

Savukārt Latgales atbalsta avots, pēc aptaujāto domām, ir stipras un draudzīgas ģimenes un uzņēmēji, kuriem ir spēks un varēšana ne tikai pelnīt, bet arī dot un dalīties.

• Cik cilvēku deklarēti Latgalē?

Kopā Latgalē deklarēti 264 875 iedzīvotāji: 87 306 – Daugavpilī, 29 102 – Rēzeknē, 26 391 – Augšdaugavas novadā, 19 008 – Balvu novadā, 21 854 – Krāslavas novadā, 10 981 – Līvānu novadā, 23 522 – Ludzas novadā, 16 660 – Preiļu novadā un 30 051 – Rēzeknes novadā.

• Kādu tautību cilvēki dzīvo Latgalē?

Daugavpilī – krievi (40 701), latvieši (17 477), poļi (11 230), baltkrievi (5757), ukraiņi (2470) u. c.

Rēzeknē – latvieši (13 271), krievi (11 833), ukraiņi (761), poļi (574), baltkrievi (420) u. c.

Augšdaugavas novadā – latvieši (11 107), krievi (9365), baltkrievi (1389), ukraiņi (389), lietuvieši (299) u. c.

Balvu novadā – latvieši (15 362), krievi (2740), ukraiņi (285) u. c.

Krāslavas novadā – latvieši (10 907), krievi (5128), baltkrievi (3016), poļi (1218), ukraiņi (365) u. c.

Līvānu novadā – latvieši (7569), krievi (2653), poļi (181), baltkrievi (172), ukraiņi (119) u. c.

Ludzas novadā – latvieši (12 884), krievi (7005), ukraiņi (916), baltkrievi (712) u. c.

Preiļu novadā – latvieši (11 834), krievi (3868), poļi (204), ukraiņi (176) u. c.

Rēzeknes novadā – latvieši (17 014), krievi (10 766), ukraiņi (592), baltkrievi (340), poļi (314) u. c.

(Avots – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 01.01.2024.)

• Ticība Latgalē

Latgalē dominē tradicionālo konfesiju draudzes: katoļu (120 draudzes); vec ticībnieku (46 draudzes); pareizticīgo (42 draudzes); luterāņu (11 draudzes). Tāpat Latgalē darbojas arī baptistu, septītās dienas adventistu, jūdaistu u.c. draudzes, kas skaitliski ir ļoti mazas. Ir arī netradicionālo konfesiju draudzes (Jehovas liecinieki, Jaunā paaudze u. c.).

(Avoti – www.tm.gov.lv, www.katolis.lv, www.lalb.lv)

Ir jāklūst pārliecinātākiem par sevi!

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs par Latgali:

«Latgales cilvēki ir ļoti sīksti un ļoti, ļoti patriotiski. Latgalē daudzas lietas ir daudz sakārtotākas, un man vienā otrā Latvijas reģionā teļc, ka viņi ar skaudību skatās uz Latgali. Mums visiem jāklūst (un tas ir ne tikai Latgales, bet visas Latvijas cilvēku stāsts) pārliecinātākiem par sevi. Mēs visu laiku sakām – nu, ko tad mēs, ko tad es... tas tāds kautrīgums. Mēs palaižam garām daudzas iespējas tikai tāpēc, ka mēs neesam tik pārliecināti, kā viens otrs no mūsu kaimiņiem. Tas kavē gan mūsu uzņēmējdarbību, gan mūsu ekonomikas attīstību.»

Vērtē uzņēmējs: Ir jānovērš ģeogrāfiskā netaisnība

AS «Preiļu siers» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts:

«Ar ko Latgale īpaša? Gribētu uzsvērt divas lietas – politiskā nostāja un ekonomiskā puse. Ja runā par politisko, tad tīri vēsturiski Latgalē dzimtbūšanu atcēla visvērāk, salīdzinot ar pārējo Latviju, bet pastāvēja pārvietošanās ierobežojumi, līdz ar to arī tādai brīvai darbaspēka kustībai Latgalē starts tika dots vēlāk.

Tīri politiski Latgale kopumā, pēc manām domām, ir bijusi daudz tiešāka savos teritoriālajos jautājumos. Arī, atceroties pēcnēatkarības atgūšanas referendumus, kongresus, daudzus *izvilka* tieši Latgale.

Tāpat attiecībā uz tā saucamo Eiropas pseidokultūru, ko mēs Latvijā cenšamies ļoti ātri pārņemt, sākot ar Halovīna svētkiem, beidzot ar praida gājieniem, es uzskatu, ka Latgale šajā ziņā vienmēr ir bijusi konservatīva. Iespējams, tam pamatā ir mūsu katoļu ticība, lai arī Latgalē ir arī citas konfesijas. Manuprāt, Latgales reģiona attieksme kopumā ir arī stabila, nav tik bieži pakļauta visiem vējiem, kas nāk gan no Rietumiem, gan Austrumiem.

Te jāatceras viena lieta, ka kultūra un izglītība nav nošķiramas. Attiecīgi, jo ilgāk mēs saglabājam savu stabilo nostāju attiecībā uz kultūras vērtībām, jo lielāka priekšrocība mums ir arī izglītības jomā. Jāatzīst, ka gan pašreizējiem, gan bijušajiem politiķiem teju katram var atrast saknes tieši Latgalē.

Ja runājam par mūsu reģiona vājam pusēm, es gribētu minēt, ka nevienā citā reģionā mūsu latviskā identitāte nav tik ļoti *atšķaidīta*. Tam ir divi iemesli. Viens – kad bijām Padomju Savienības sastāvā, Latgales reģionā, lai veicinātu ekonomiku, tika

būvēti savienības mēroga uzņēmumi, tai skaitā arī «Preiļu siers». Šajos uzņēmumos speciālisti ieradās arī no Krievijas, Baltkrievijas, Ukrainas, līdz ar to nacionālā identitāte tika *atšķaidīta*. Otrs – arī deportācijas skarbi skāra Latgales reģionu.

Bet pēc neatkarības atgūšanas un vēlāk, sākot ar 2008. gadu, tieši pateicoties «Vienotības» politikai, no Latgales reģiona izbrauca visvairāk darbaspējīgo cilvēku. Domāju, mēs īsti neapzināmies tos zaudējumus, ko reģionam ir radījis labprātīgas migrācijas vilnis, kas nākotnē būs mērāms miljardos. Jo aizbrauca ne jau tie, kurus ar pabalstiem uztur valsts, bet gan izglītoti, darbaspējīgi cilvēki.

« Vairākkārt esmu uzvērīis un varu atkārtot, ka ekonomiskajā situācijā, lai Latgales reģions būtu līdzvērtīgās pozīcijās savā turpmākajā attīstībā, mums ir jāņem vērā attālums līdz ostām. Ne no viena cita reģiona nav vairāk par 200 km līdz ostai, no kurienes mums notiek viss kokmateriālu, graudu, gatavās produkcijas u. c. eksports. Kārtējās valdības un Ekonomikas ministrijas pseidoaktivitātes ar Latgales atbalsta programmām un apakškomisijām, tas viss, manuprāt, ir muļķības... Tā ir darba imitācija, lai kārtējo reizi zvejotu vēlētāju balstiņus, bet ar ekonomisko izaugsmi tam nav nekāda sakara.

Tas zaudējums, ko reģions piedzīvo tikai tāpēc, ka visa prece ir jānogādā līdz ostai, tas ir vairākas reizes lielāks nekā ieguvums no manis iepriekš minētajām atbalsta programmām, pasākumiem un citām aktivitātēm. Deputāti paši sev ir izkārtējuši lielākās transporta kompensācijas, turklāt viens otrs tās mēģina izkrāpt. Manuprāt, kompensācijas būtu jānovirza ģeogrāfiskās netaisnības novēršanai. Tad galvenais šķērslis izaugsmei būtu likvidēts, un mēs būtu citā situācijā.

Nevienam nav noslēpums, ka Latgalē darbojas vadošie uzņēmumi valstī savās nozarēs. Bez AS «Preiļu siers», kas ir piena pārstrādē uzņēmums Nr. 1, tāpat reģionā ir daudz piena ražotāju, kas savā jomā ir pirmajā desmitniekā Latvijā. Mums ir arī augsto tehnoloģiju uzņēmumi tepat Līvānos, kas ir galvas tiesu pārāki savā profilā nekā līdzīgi citviet Latvijā. Tāpat Latgalē bāzēts viens no lielākajiem graudu sēklu ražotājiem ZS «Kotiņi» Balvu pusē, graudu audzētājs Krāslavas novadā utt. Es nebūtu negribu noniecināt citu reģionu attīstību, vienkārši saucu faktus. Uzskatu, ka tas ir milzīgs ekonomiskais spēks un tas parāda reģiona tālākās attīstības iespējas. Ja, pat ņemot vērā manis iepriekš minētos mīnus, tāpat ir šādi uzņēmumi, es pieļauju domu, ja mēs likvidētu ģeogrāfisko netaisnību, tad visi dotos ne jau uz Rīgu, bet gan uz reģionu un attīstītu šeit ne tikai uzņēmējdarbību. Izejvielu kā tādu, mēs šeit reģionā saražojam pietiekamā daudzumā. Ja izdotos novērst šo ģeogrāfisko netaisnību, mēs ietaupītu miljonus, kurus tagad izkaisām vājā dažādās atbalsta programmās. Un tad nevajadzētu augstāko valsts amatpersonu tukšās runas, ka, redz, Latgales reģions ir depresīvs, un politiskos izdomājumus, lai izliktos par labvēļiem, *zvejojot* vēlētāju balsis.»

Vērtē zemnieks: «Pamatšyuna vysai ekonomikai ir lauksaimniecība, ja nabyus lauksaimniecībys, nabyus nikō»

Individuālā komersanta «Izidori» īpašnieks, lauksaimniecības inženierzinātņu doktors Valdis Zujs:

«Saimņikojom Rēzeknis nūvoda Pušys pogostā graudkūpeibys nūzarē jau 14 godus. I ir tai, ka, ja ir vīns slykts gods, tod nōkamī treis-četri godi nu tōs krizis jōlīn ōrā.

« Sieva Inese iestarpināja: 1925. gadā Latvijā bija zemes reforma, un visi ap 1940. gadu sāka celt jaunas mājas, domāja – beidzot dzīvos.

Ari devedasmitajās godās vysi jēme zemi, cēle sātys ar dūmu, ka saimņikōs. Maņ mōte tože ar naturalū saimņiceibu dūmova – startēsīm, i vyss byus, a globalō pasaule beja jau aizskriejuse pa pīrsku. Dzeivoj tī, kas privatizēja kolhozus, ryupneicys, a naturalū saimņiceibu saiminīki izškeida voi vēļ turīs. Pylns Preiļu nūvods ar naturalajom saimņiceibom. Eisteneibā ari Pūleajā zynomā mārā ir naturalōs saimņiceibys. Deļ kō tagad vysi protestej? Deļ tō, ka tys naturalais cīš dōrgi izmoksoj. Bet jesli jō nav, nav vajadzēja ni Latgale, ni Pūleja... nikas. Kaidam par tū ir jōmoksōj, i tōs ir školys, tōs ir slimneicys, tī ir veikali...

Pamatšyuna vysai ekonomikai ir lauksaimniecība. Iešona ir cylvāka pamatvajadzēja. Ari Japānā saprota, ka piļsātys – tys ir labi, bet, ja nabyus lauksaimniecībys, nabyus nikō.

« Sieva Inese: Ja laukos nav cilvēka, nav arī ekonomikas. Te, ciemā, ir maz cilvēku, un viņiem neatvērš veikalu, jo veikals bankrotēs. Tepat Maltā, kas ir liels ciems, ir vajadzīga skola, veikals, ārsts, frizieris, šuvēja... Ja nav cilvēka, nav kam tos pakalpojumus sniegt.

Naturalō saimņiceiba – tys ir hobijs. Tymā saimņiceibā nav ni produktivitatis, ni rentabilitatis. Tōs ir cylvāka emocejis. Maņ ari saimņiceibā ir emocejis, na bez tō, bet ka maņ itys napatyktu, es vīnkōrši naizturātu. Bet maņ ir ari ražōšona, i tur ir tei leļō atšķireiba.

Pyrms divdesmit sešu godu es beju stažiejīs praksē Vōcejā natōļi nu Kīlis vīnā pīna saimņiceibā. Tī beja smuka, jauna tehnika, šykarns «Claas» kombains, napīsitū gūvu turiešona. Aizbraucū iz tū pošu saimņiceibu pagōjušūgod, i beju napateikami pōrsteigts. Pogolmā stōv tei poša tehnika, vysi motori nūmaineiti, vyss klāvs ir nūpeliejs, syudi plōvoj pa vysu pogolmu, ceļmolys napļautys. Saiminīks palics vacs, mōja nav remontāta. Atteistebys nav nikaidys. Tagad strōdoj dāls ar saimi, i jis sōk taiseit jaunu klāvu ar robotim.

Tagad lauksaiminīki ir kreditu jūgā. Mes konkurejam ar Vōceju i pōrejū Eiropu tikai inercis deļ, i tei dōrdzeiba atīs leidz myusim, i tod mes, lauksaiminīki, izškeisim. Maņ ir gimenis saimņiceiba (20 % pošu zeme, pōrejō – nūmōtō), strōdojam es i dāls, bet sīva kōrtōj grōmotvedeibu i roksta projektus. Atrūnit vēļ kō kur taidu rentabilitati. Asu braucs pa saimņiceibom tepat i ōrzemēs, i redzieju, ka saimņiceibā ar 600 ha strōdoj pīci-seši cylvāki. Pa šytim godim nūsamainē treis kombaini (pogolmā ir pats jaunōkais), bet startējom nu plykys nullis.

Mes ar sīvu peļņu naredzēsīm, tū redzēs tikai i vīneigi bārni, ja tikai nabyus karš vai globalōs Afrikys krizis. Mes dzeivojam pošlaik deļ tō, lai bārni dzeivōtu. Es dzeivoju ar emocejom i motivaceju, ka maņ tys dorbs pateik.

« Sieva Inese: Latgalē ir palikuši patrioti, kas ir pieķērušies savai vietai.

Valdis Zujs ar jaunōkū dālu Robertu sovys saimņiceibys ziernu laukā

Dažam – da, bet zam patriotisma cytreiz sliepās ari bailis. Vīnkōrši cylvākim baist koč kū maineit sevī. Es varu pasaceit nu sovys pīredzis. Daudzi pierstus grūzēja pi denim tod, kod es sōču lauksaimņiceibu. Partū ka es beju doktors, es ari strōdovu par docentu, vadiēju katedru Jelgovā (Latvejis Lauksaimņiceibys universitatē). Bet es nanūsabeidu, partū ka maņ beja dzeivis mierkis sataiseit sovu saimņiceibu. Vuiciejūs tehnikumā Lūznovā i deveni godi augstškolā tikai ar šū vīneigū motivaceju. Bet nabeja ni reālōs saprasšonys, ni materialōs bāzis.

Latgalē daudzi nagryb nikō maineit. Daudzim ir tys mozumenš – sāta, lai zīmā voi vōsorā atbrauktu iz dzerevni, a aldzeņa jam ir citur. Jis klemš, strōdoj, tikai lai napōrtryktu steidzeņa ar laukim, a aldzeņa jam ir cytur – školā vai Saeimā. Jesli jis tū nobys saiti pōrtautu, darātu tū, kas jam pateik, voi tiktūs iz tū, tei dzeivis kvalitate uzalobōtu. Jesli jis nu Latgalis aizbrauc iz Angleju, jis tī tūs tyukstušus sajem, a nikō jauna radeit nagryb. Jis vīnkōrši eksistej. Dareit var na tikai lauksaimņiceibā. Spylgts pīmārs ir munys mōsys dāls. Jis ražōj datorspēlis, braukoj pa vysu pasauli i strōdoj nu jebkurys pasaulis vīty. Var tok dzeivōt laukūs i byut lobs muzykants voi keramikis, voi grōmotveds.

Mes naasom nikaidā pabārna lūmā, bet tys ir ipūtāts sabīdreibā. Vot mes te taidi pabārni, tagad vysi myusim vysu dūdit, ir pīradynōti, lai jūs barōtu. Nav myusus jōbaroj. Ir precizi jōsadola prioritatis i jōdora tys, kas pateik.

Bet, ja runoj par Latgalis styprōkū pusi, tod tys iraida pats cylvāks. Naigrimt tymā stereotipā, ka navaru, nazynu, nagrybu. Ir jōvar, jōgryb, jōzyna, pošam vyss ir jōdora. Tod arī Latgale byus stypra.»

Futbols

Pagaidām līderos "Veterāni"

Aizvadītajā svētdienā Balvos sākās Balvu novada 2024. gada atklātais čempionāts minifutbolā.

Komandas spēlē ar mainīgām sekmēm

Kopumā turnīrā piedalās piecas komandas – "Balvi", "Baltinava", "Rugāju SC", "Veterāni" un "Alūksne", kas izspēlēs savstarpējus mačus, pēc kuriem metīsies izslēgšanas spēļu kaujās. Pēc pirmā sabraukuma līderos izvirzījušies futbolisti no komandas "Veterāni", kuri trīs mačos izcīnījuši tikpat uzvaras un turnīra tabulā iekrājuši deviņus punktus. "Veterāni" ar rezultātu 4:3 uzvarēja "Baltinavas" futbolistus, ar 2:0 bija pārāki pār komandu "Balvi", kā arī ar tādu pašu rezultātu pieveica "Rugāju SC".

Turnīra tabulas 2. vietā šobrīd ierindojusies viesu komanda "Alūksne", kas divās spēlēs izcīnījusi divas uzvaras un savā kontā iekrājuši sešus punktus. Pagaidām alūksnieši ir arī vienīgā komanda, kura savos vārtos nav ielaiduši nevienu pretinieka

raidīto bumbu. Viņi pārliecinoši ar rezultātu 9:0 uzvarēja baltinaviešus un ar 3:0 pieveica "Rugāju SC".

3. vietā ar trīs izcīnītiem punktiem seko futbolisti no komandas "Balvi", kuri ar rezultātu 4:0 uzvarēja "Baltinavu", bet ar 0:2 piekāpās "Veterāniem".

Savukārt turnīra tabulas pēdējās divās noslēdzošajās vietās pagaidām atrodas "Rugāju SC" un "Baltinava" futbolisti, kuri pirmā sabraukuma mačos neguva nevienu uzvaru un tādējādi nav izcīnījuši arī nevienu punktu. Rugājieši ar rezultātu 0:3 piekāpās alūksniešiem un ar 0:2 – "Veterāniem". Savukārt komandas "Baltinava" futbolisti aizvadīja trīs spēles un piedzīvoja tikpat zaudējumus – 0:9 pret "Alūksni", 0:4 pret "Balvi" un 4:5 pret "Veterāniem".

Ikviena raujas pēc uzvarām

Jautāts, kā vērtē futbolistu sniegumu pēc pirmā sabraukuma, sacensību organizators JĀNIS ZAKARĪTS no

Ziemeļlatgales Sporta centra stāsta, ka ir komandas, kuras ir meistarīgākas un tehniskākas, tomēr cīņasspārs viennozīmīgi ir katrai no tām: "Balvu novada atklātajā čempionātā minifutbolā komandu sastāvs jau otro gadu ir nemainīgs. Protams, nākotnē vēlētos kuplāku komandu skaitu, kas sacensības padarītu vēl aizraujošākas. Jebkurā gadījumā ikviena no turnīra komandām vēlas spēlēt un uzvarēt. Pagaidām gan sacensības ir tikai sākuma stadijā, lai noteiktu vietu sadalījumu. Tomēr nešaubs, ka līdzjutējus un pašus futbolistus sagaida arī ļoti spraigi finālmači."

Čempionāts turpināsies ar komandu otro sabraukumu 28. jūlijā, kas notiks Rugājos. Savukārt 24. augustā Balvos starts tiks dots noslēdzošajam – trešajam – sabraukumam. Tad arī būs zināmi turnīra medaļnieki, kad apkoposim kopējo komandu statistiku un futbolistu iespēto uz minifutbola laukumiem.

Volejbols

"Lielie gangsteri" un "Kauli"

Ar spraigām cīņām un ekstravagantiem komandu nosaukumiem startējis 2024. gada Balvu novada pludmales volejbola čempionāts, kurā aizvadīti jau pirmie divi posmi.

Šogad turnīrs notiek Balvu un Viļakas pilsētās – kopumā tiks aizvadīti seši posmi, no kuriem divus volejbolisti izspēlēs Viļakas pludmales volejbola laukumos. Čempionāta kopvērtējumā tiks ņemti vērā komandu pieci labākie posmi. Šosezon turnīra organizatori parūpējušies arī par jaunumiem, jo, atšķirībā no iepriekšējā gada, izveidotas divas līdz šim vēl nebijušas grupas – "Jaunieši" un "Jaunietes". Līdz ar to šogad sacensību dalībnieki startē

kopumā piecās meistarības grupās – "Vīrieši", "Vīrieši 40+", "Sievietes" un jau minētajās grupās "Jaunieši" un "Jaunietes". "Lai arī nupat aizvadītais Viļakas posms nebija tik plaši apmeklēts, kopējais čempionāta līmenis ir audzis, arī spēles kļuvušas sīvākas, jo šogad turnīrā izveidotas divas jauniešu grupas. Līdz ar to katrs pēc savām spējām var izvēlēties sev atbilstošu grupu, kurā startēt sacensībās. Liels prieks par jauniešu interesi piedalīties un cīnīties par uzvarām!" gandarīts par volejbolistu atsaucību sacensībām ir čempionāta galvenais tiesnesis Kaspars Usāns.

Jāpiebilst, ka atbildīgais par sacensību posmu norisi Viļakā ir Ervīns Veļķers. Bet kā tad pludmales volejbolistiem veicies līdz šim?

PIRMAIS POSMS – BALVI

Čempionāta atklāšana notika 12. jūnijā Balvos, kur pirmais sacensību posms pulcēja 34 komandas no Balvu un apkārtnējiem novadiem.

REZULTĀTI:

"Vīrieši"

1. vieta – "RA"
2. vieta – "Zimbabve"
3. vieta – "NDK"
4. vieta – "69+"
5. vieta – "Kappa"
6. vieta – "ZS"

Pirmā posma 'top 3' spēlētāji šajā grupā:

labākais uzbrucējs – Renārs Kokorevičs ("RA"); labākais bloķētājs – Elans Lielbārdis ("NDK"); labākais aizsardzības spēlētājs – Aigars Kalniņš ("69+").

"Vīrieši 40+"

1. vieta – "Dagda"
2. vieta – "Pakavi"
3. vieta – "Bērzgale"
4. vieta – "Žogota/Puks"
5. vieta – "Rugāji/Bērzpils"

Pirmā posma 'top 3' spēlētāji šajā grupā:

labākais uzbrucējs – Jurijs Dmitrijevs ("Dagda"); labākais bloķētājs – Imants Kairiņš ("Pakavi"); labākais aizsardzības spēlētājs – Dainis Lucijanovs ("Bērzgale").

"Sievietes"

1. vieta – "BoBiBu"
2. vieta – "Māšas"
3. vieta – "Trio"
4. vieta – "Dāmas melnā"
5. vieta – "Emsi +"
6. vieta – "2 metriņi"
7. vieta – "ASSĀ"
8. vieta – "Zolata Viļaka"
9. vieta – "Brunetes"

Pirmā posma 'top 3' spēlētājas šajā grupā:

labākā uzbrucēja – Linda Bumbiša ("BoBiBu"); labākā bloķētāja – Kristīne Gabranova ("Māšas"); labākā aizsardzības spēlētāja – Jekaterina Borisovska-Cvetkova ("BoBiBu").

"Jaunieši"

1. vieta – "Enkuri"
2. vieta – "Bez šansiem"
3. vieta – "Kauli"
4. vieta – "Viļaka Zolata"
5. vieta – "Edžus/Nauris"
6. vieta – "Ārlietu alianse"
7. vieta – "Zelta dunduri"
8. vieta – "Lielie gangsteri"

Pirmā posma 'top 3' spēlētāji šajā grupā:

labākais uzbrucējs – Ainārs Ančāns ("Bez šansiem"); labākais bloķētājs – Gvido Supe ("Enkuri"); labākais aizsardzības spēlētājs – Viesturs Pipcāns ("Enkuri").

"Jaunietes"

1. vieta – "Naži"
2. vieta – "EI"
3. vieta – "Vivid Vibes"
4. vieta – "Z.K."

Pirmā posma 'top' spēlētājas šajā grupā:

labākā uzbrucēja – Ieva Stepanova ("EI"); labākā aizsardzības spēlētāja – Ieva Ķikuste ("Naži").

OTRAIS POSMS – VIĻAKA

Savukārt otrais posms notika pagājušajā trešdienā Viļakā, kurā par uzvarām cīnījās 24 komandas: astoņas – grupā "Vīrieši", divas – grupā "Vīrieši 40+", piecas – grupā "Sievietes", septiņas – grupā "Jaunieši" un divas – grupā "Jaunietes".

REZULTĀTI:

"Vīrieši"

1. vieta – "NDK" (Edgars Bendzulis, Elans Lielbārdis)
2. vieta – "RA" (Renārs Kokorevičs, Aleks Ivanovs)
3. vieta – "Bārdas" (Oļegs Mironovs, Rihards Aleksandrovičs)

"Vīrieši 40+"

1. vieta – "Pakavi" (Arnis Voika, Imants Kariņš, Aigars Pušpurs)
2. vieta – "Rugāji/Bērzpils" (Jānis Rakstiņš, Valters Duļevskis)

"Sievietes"

1. vieta – "Māšas" (Karolina Dzierkale, Sabīne Anna Dzierkale)
2. vieta – "ASSĀ" (Agrita Anča, Zane Buculāne)
3. vieta – "Dāmas melnā" (Līva Raciborska, Daniela Masa)

"Jaunieši"

1. vieta – "Bez šansiem" (Juris Krasovskis, Ainārs Ančāns)
2. vieta – "Ārlietu alianse" (Andris Astratovs, Rainers Ančāns)
3. vieta – "Lielie gangsteri" (Jānis Viļčevskis, Roberts Melāns)

"Jaunietes"

1. vieta – "EI" (Ieva Stepanova, Eliza Anča)
2. vieta – "Vivid Vibes" (Rēzija Ozola, Naula Laicāne)

NĀKAMIE POSMI: **3. posms** – 10. jūlijā pulksten 18 Balvos; **4. posms** – 17. jūlijā pulksten 18 Viļakā; **5. posms** – 31. jūlijā pulksten 18 Balvos; **6. posms** – 7. augustā pulksten 18 Balvos. Komandu reģistrēšanās notiek sacensību dienā un vietā vienu stundu pirms attiecīgā posma sākuma (Balvos – pie Kaspara Usāna, Viļakā – pie Ervīna Veļķera). Reģistrēties iespējams arī elektroniski iepriekšējā dienā pirms sacensībām, sūtot pieteikumu uz e-pasta adresi: sportacentrs@balvi.lv

Skaitļi un fakti

Kurā Balvu novada pagastā negadījumu visvairāk?

Pēdējos piecos gados – desmit izdzisušas dzīvības

Kāda ir nupat apkopotā un publicētā Valsts policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu un cietušo skaita statistika konkrēti Balvu novada pagastos un pilsētās aizvadītajā – 2023. – gadā?

Balvu novadā kopumā

Balvu novada teritorija pilnībā pārklājas ar kādreizējo Balvu rajona teritoriju, kurā ietilpst divas pilsētas (novada centrs Balvi un Viļaka) un 19 pagasti. Vispirms jāuzsver, ka pērn visā novada teritorijā uz mūsdienu ceļiem nebija neviena avārijās bojāgājuša. Tikmēr reģistrēti 137 ceļu satiksmes negadījumi (tajā skaitā 29 ar cietušajiem), bet 32 cilvēki avārijās guva ievainojumus (tajā skaitā divi – smagus ievainojumus). Salīdzinājumam par bojāgājušajiem iepriekšējos piecos gados: 2022.gadā mūsupusē bija viens bojāgājušais (Šķilbēnu pagastā), 2021.gadā – divi (abi Kubulu pagastā), 2020.gadā – divi (Kubulu un Šķilbēnu pagastos), 2019.gadā – trīs (Kubulu, Lazdukalna un Žiguru pagastos), bet 2018.gadā – divi bojāgājušie (Kubulu un Lazdukalna pagastos).

Pilsētās

Ņemot vērā, ka novada centrs Balvi ir teritoriāli lielāka pilsēta ar intensīvāku satiksmi, tur pērn noticis arī vairāk negadījumu nekā Viļakā. Kopumā Balvos 2023.gadā reģistrētas 55 avārijas (tajā skaitā septiņas ar cietušajiem). Negadījumos septiņi cilvēki guvuši arī ievainojumus, no kuriem viens – smagus. Tikmēr Viļakā pagājušajā gadā Valsts policija reģistrējusi tikai trīs avārijas. Viena no tām bijusi ar cietušajiem un viens cilvēks guvis ievainojumus, bet ne smagus. Bojāgājušo nedz Balvos, nedz arī Viļakā nebija.

Negadījumu, cietušo un ievainoto skaits 2023.gadā Balvu novada pagastos

Pagasts	Negadījumi (kopā)	Negadījumi ar cietušajiem	Gājuši bojā	Ievainoti	Tajā skaitā smagi ievainoti
Balvu pagasts	6	1	0	2	0
Baltinavas pagasts	6	1	0	1	0
Bērzkalnes pagasts	10	0	0	0	0
Bērzpils pagasts	5	2	0	2	0
Kubulu pagasts	1	1	0	1	0
Kupravas pagasts	1	0	0	0	0
Lazdukalna pagasts	3	2	0	2	0
Medņevas pagasts	4	3	0	3	0
Rugāju pagasts	14	2	0	2	0
Susāju pagasts	2	2	0	2	0
Šķilbēnu pagasts	3	0	0	0	0
Tilžas pagasts	4	2	0	3	0
Vectilžas pagasts	3	0	0	0	0
Vecumu pagasts	4	1	0	2	0
Briežuciema pagasts	3	2	0	2	0
Vīksnas pagasts	2	1	0	1	1
Krišjāņu pagasts	1	1	0	1	0
Žiguru pagasts	2	0	0	0	0

Tabulā attēloti pagasti, kur notika ceļu satiksmes negadījumi. Tādi, kā liecina Valsts policijas informācija, nav reģistrēti tikai Lazdulejas pagastā. Pērn visvairāk negadījumu bija Rugāju pagastā. Lielākais avāriju skaits ar cietušajiem notika Medņevas pagastā. Visvairāk negadījumos ievainotu cilvēku bija Medņevas un Tilžas pagastos. Savukārt smagi ievainots cilvēks bija tikai viens – Vīksnas pagastā.

Valsts policija medijus regulāri informē par nozīmīgākajiem katras diennakts notikumiem Latgales reģionā un Latvijā kopumā. Informācijas, ka aizvadītajās Jāņu svētku brīvdienās un turpmākajās dienās (līdz 30.jūnijam) smagi ceļu satiksmes negadījumi vai cita veida nopietni likumpārkāpumi būtu reģistrēti Balvu novadā, nav.

Tikmēr tikai divu dienu laikā, 25. un 26.jūnijā, uz Liepājas šosejas notika trīs traģiski ceļu satiksmes negadījumi, kuru rezultātā dzīvības zaudēja seši cilvēki. Ņemot to vērā, VSIA "Latvijas Valsts ceļi" šosejas posmam, kur notika avārijas, pasūtīs ārkārtas drošības auditu. Diemžēl ar to nelaiemes nenorima... Pagājušajā piektdienā, atkal Kurzemē (šoreiz uz Ventspils šosejas Tukuma novadā), notika trīs kravas

automašīnu sadursme, dzīvību zaudējot vienam cilvēkam.

Savukārt no 21. līdz 25.jūnijam Valsts policija pastiprināti uzraudzīja ceļu satiksmes dalībniekus, lai kontrolētu, vai vadītāji pie stūres nav sēdušies alkohola reibumā. Kopumā likumsargi pārbaudīja teju 24,5 tūkstošus autovadītāju un pie stūres dzērumā vadītāji bija sēdušies mazāk nekā citus gadus. Runājot konkrēti par Jāņu brīvdienām (23. un 24.jūnijā), uz Latvijas ceļiem tika reģistrēti 147 ceļu satiksmes negadījumi. Kopumā abās dienās ceļu satiksmes jomā pieņemti 937 administratīvo pārkāpumu lēmumi, tajā skaitā 440 par ātruma pārsniegšanu un septiņi – par agresīvu braukšanu. Par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā uzsākti 12 administratīvo pārkāpumu procesi un 23 kriminālprocesi. Tāpat tika uzsākti arī divi kriminālprocesi par transportlīdzekļa vadīšanu iespējamā narkotisko vielu ietekmē.

Šogad uz Latvijas ceļiem (no 1.janvāra līdz 30.jūnijam) avārijās dzīvību zaudējis 51 cilvēks. Balvu novadā bojāgājušo nav. Jāpiebilst, ka 2022.gadā Eiropas Savienības vidējais līmenis bija 46 bojāgājušie uz vienu miljonu iedzīvotāju. Mazākais rādītājs bija Zviedrijā (21), bet lielākais – Rumānijā (86). Tikmēr aktuālākie dati par Latviju liecina, ka no pagājušā gada 27.jūnija līdz šī gada 26.jūnijam uz vienu miljonu iedzīvotāju bija 69 ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušie. Salīdzinājumam: tikai piecām Eiropas Savienības dalībvalstīm bojāgājušo skaits uz vienu miljonu iedzīvotāju bija vienāds vai lielāks par 60.

Informē ceļu dienests

Brīdinājums par izsvīduma vietām

Šobrīd laika apstākļi vairs nav tik ļoti karsti, kādi tie bija aizvadītajās dienās. Tomēr, visticamāk, arī turpmākajā vasaras gaitā būs dienas, kad gaisa temperatūra pietuosies vai pat pārsniegs +30 grādu atzīmi.

Tādēļ VSIA "Latvijas Valsts ceļi" atgādina, ka augstā gaisa temperatūrā uzkarst arī autoceļu asfalta segums: "Tam uzkarstot līdz temperatūrai, kas pārsniedz +50 grādus, seguma sastāvā esošais bitumens kļūst mīksts un sāk kust. Lai uzlabotu seguma saķeri ar auto riepām un satiksmes drošību, tā dēvētās svīduma vietas nepieciešams vienmērīgi nokaisīt ar smilti vai sīkām šķembām. Lielākā izsvīdumu varbūtība ir uz ceļiem, kas

ir sliktā tehniskā stāvoklī, kur bedres labotas ar bitumena emulsiju un sīkšķembām un ir daudz ielāpu vietu. Ceļa segumu svīšana atkarīga arī no satiksmes intensitātes, – jo tā augstāka, jo vairāk bitumena emulsijas tiek izspiests uz seguma virsmas un lielāka iespēja, ka parādīsies svīdumu vietas. Savukārt īpaša uzmanība ceļa stāvoklim un izsvīdumiem jāpievērš motobraucējiem, kuriem vienlaikus var traucēt arī smilts, ar kuru tiek kaisītas izsvīdumu vietas. Aicinām satiksmes dalībniekus informēt par šādām vietām, zvanot uz VSIA "Latvijas Valsts ceļi" diennakts bezmaksas informatīvo tālruni numuru 80005555, lai ceļu uzturētāji varētu operatīvi veikt svīdumu vietu apstrādi!"

Informē ugunsdzēsēji

Deg zaru kaudze

27.jūnijā saņemts izsaukums uz Briežuciema pagastu, kur dega zaru kaudze 40 m² platībā.

Deg auto

28.jūnijā ugunsdzēsēji glābēji steidza uz Kubulu pagastu, kur dega vieglā automašīna 10 m² platībā.

Informē policija

Meklē vīrieti!

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirkņa amatpersonas meklē bezvēsts prombūtnē esošo EMĪLU LAGANOVSKI. 1997.gadā dzimušais vīrietis pēdējo reizi bija sasniedzams šī gada 19.jūnijā, kurš, iespējams, var atrasties arī Nīderlandē vai kādā citā Eiropas Savienības valstī.

Valsts policija aicina aplūkot vīrieša fotogrāfiju un atsaukties ikvienu, kurš zina viņa iespējamo atrašanās vietu, zvanot pa tālruni numuru 110!

Vērtē seniori: «Latgalē vienmēr ir stiprā pleca sajūta, te cilvēki dzīvo draudzīgi»

Ludzas pensionāru biedrības «Līdzdalībai nav vecuma» vadītāja Vera Putāne, dalībnieces Antoņina Tutina un Vija Semuča

Vera Putāne (no kreisās), Antoņina Tutina un Vija Semuča dēvē sevi par Ludzas novada patriotēm

Šajā biedrībā apvienojušies vairāk nekā 100 pensionāri, bet aktīvi iesaistās un darbojas puse biedru.

Vera Putāne: «Kāpēc man ir svarīgi būt Ludzā? Tāpēc ka es te ieprecējos, te dzima bērni un gāja skolā, te darbs. Ludza kļuva man kā dzimtā vieta.

Kad aizgāju pensijā, vispirms sāku iet baznīcā un iesaistījos Rožukroņa pulciņā, pēc tam biedrībā «Līdzdalībai nav vecuma» (biedrību reģistrējām 2013. gadā) un kļuva par tās vadītāju. Ko mēs darām? Ir nedēļas, kad mums neviena diena nav brīva. Mēs darinām rokdarbus (tamborējam, adām, aužam), vingrojam un radām kulinārijas šedevrus. Esam arī lieli nūjotāji un Ludzas bibliotēkas, Ludzas muzeja, sociālo aprūpes centru un novada

svētku pasākumu čaklākie apmeklētāji. Mēs katru gadu braucam ekskursijās. Mūsu biedrība ir piedalījies aizsargtīklu darināšanā Ukrainai. Ja notiek pasākumi baznīcās vai labdarības tirdziņi, tur esam arī mēs. Mūsu pensionāri dejo kolektīvā «Pricīgās vecmāmiņas». Un pats galvenais – mūsu pensionāri ir aktīvi talkotāji Lielajās talkās un aktīvi balsotāji visās vēlēšanās. Ja esam citos novados, mudinām, lai noteikti brauc uz Ludzu, jo te ir ko redzēt, te dzīvo viesmīlīgi cilvēki. Ludza nav iedomājama bez pensionāriem.

Nu, kur pierobežas cilvēks var aizbraukt? Viņš neiedzīvosies citā vidē.

«**Latgalē vienmēr ir stiprā pleca sajūta, te cilvēki dzīvo draudzīgi. Es otram atdošu pēdējo, bet pats palikšu bez nekā – tāds ir latgalietis. Latgalē dzīvo stipri cilvēki. Man Latgalē patīk arī daba, sevišķi kalni un lejas, kad koki ietērpjas zaļo lapu rotā. Šī zaļā dzīvība dod elpu dzīvot tālāk.**»

Antoņina Tutina: «Esmu par Latgales cilvēkiem, viņi vienmēr būs tie, kas atbalstīs, un, kā es saku, ja man būs kāda problēma, zinu – kāds būs klāt. Kad man brauc mazbērni, manas meitenes, pensionāres, saka – zvani, mēs arī nakts laikā būsime klāt. Latgaliešu valoda ir vienojoša ģimenē, bet ne visā Latgalē. Tepat Ludzā ar vīru runāšu latgaliski, bet kaimiņiene Ļuda sapratīs, ja runāšu latviešu valodā, un pati atbildēs latviešu vai krievu valodā. Mums nav nekādu problēmu sadzīvot visiem kopā un draudzīgi.»

Vija Semuča: «Esmu dzimusi Vidzemē, Tūjā, augu un mācījos Rīgā, bet atbraucu uz Ludzu vīram līdzī, kurš ilgus gadus vadīja Ludzas slimnīcu un kur es strādāju par zobārsti. Toreiz nesapratu latgaliešu valodu, tikai atsevišķus vārdus, bet tos, kurus nezināju, jautāju pacientiem un pierakstīju to nozīmi. Interesanti, ka vecāka gadagājuma cilvēki nesaprata mani, lai gan runāju latviešu valodā. Bet bija jāstrādā un bija jāsaprotas vienam ar otru.

Ludzā ir labi. Tikai vajadzētu sakārtot mūsu jauno, skaisto Ludzas slimnīcu. Tā ir liela sāpe visiem. Ja ir dzemdības, tad jāmeklē dakteri citur – Balvos vai Preiļos – sievietei vajag vest projām, lai gan tepat Ludzā ir aparatūra, ja vien būtu ārsti. Vecajā slimnīcā bija viss, bet uzcēla jaunu, un nekas nenotiek.

«**Man ļoti patīk Latgale, jo Latgales cilvēki ir ļoti draudzīgi, ļoti viesmīlīgi, ļoti pretimnākoši.**»

Nevalstisko organizāciju sektors – neliels, ar pārāk mazu ietekmi uz pašvaldību darbu

No «Providus» pētījuma «Nevalstisko organizāciju sektors Latgalē» (2023):

Pētījumā uzsvērts, ka Latgalē ir mazs Nevalstisko organizāciju (NVO) sektors – Latgales reģionā reģistrēti aptuveni 7 % no Latvijas biedrībām jeb nedaudz virs 2000, un tikai puse no tām ir aktīvas. NVO kapacitāte ir zema – vien 8 % no visām NVO ir spējīgas nodarbināt kaut vienu darbinieku, un tās pašreizējā līmenī lielā mērā palīdz uzturēt valsts un pašvaldību dotācijas, kā arī daļa no organizācijām veic saimniecisko darbību (visbiežāk tie ir sporta klubi, atpūtas, izklaides un kultūras NVO). Pašvaldību finansējums ir svarīgs, bet tas nav pietiekams. Pašvaldības katru gadu piešķir projektiem līdzfinansējumu vai projektu konkursos sedz izmaksas dažādu aktivitāšu īstenošanai, dažkārt sedz transporta izdevumus uz pasākumiem, piešķir telpas bezatlīdzības lietošanai utt. Pašvaldības par maz iesaista NVO sektoru savā darbībā – maz konsultējas ar vietējo organizēto pilsonisko sabiedrību konsultatīvās komisijās, padomēs. NVO sektora spējas pārorientēt darbību krīzēs ir ļoti zemas, taču NVO loma pieaug dažāda atbalsta sniegšanā pēc krīzēm. Tiem, kas darbojas NVO sektorā, ir augsta motivācija darbu turpināt.

Aptaujā secināts, ka jāstiprina Latgales reģiona NVO kapacitāte, lai veicinātu sabiedrības noturību reģionā un nodrošinātu sabiedrisko uzraudzību pār pašvaldības darbību. Tādēļ nepieciešams ieviest nacionāla mēroga atbalsta programmas šim reģionam, īpaši, ņemot vērā ģeopolitiskos apsvērumus.

* * *

Kā liecina Biedrību un nodibinājumu reģistra dati, 2023. gada augusta sākumā deviņās Latgales pašvaldībās bija reģistrētas 2142 biedrības un nodibinājumi, kas kopumā ir 7 % no visām Latvijas nevalstiskajām organizācijām (Latvijā reģistrēti 26,7 tūkst. NVO). Visvairāk NVO reģistrētas Latgales reģiona lielākajā pilsētā – Daugavpilī (663), bet vismazāk – reģiona mazākajā pašvaldībā – Līvānu novadā (88). Citās pašvaldībās NVO statistika ir šāda:

Augšdaugavas novadā – 208; Balvu novadā – 193; Krāslavas novadā – 161; Ludzas novadā – 148; Preiļu novadā – 164; Rēzeknē – 212; Rēzeknes novadā – 305.

(Avots – www.providus.lv)

EKSPERTA VIEDOKLIS

Latgales īpašās vērtības – bērnus mīloši skolotāji, lielā daudzveidība un savas, ar potenciālu apveltītas augstskolas

Politoloģe, Latvijas Transatlantiskās organizācijas (LATO) pētniece Žaneta Ozoliņa (#Droša Latvija, LATO pētījums «Latvijas Austrumu pierobežas informatīvā telpa 2024»:

«Es dalīšos savos iespaidos par Latgali. Tā pirmā lieta, kas Latgalē ir acīmredzama no pirmā acu uzmetiena, – šeit ir ļoti izglītoti, motivēti, inteligenti, bērnus mīloši skolotāji skolās. Tas, ko dara skolotāji ar saviem jauniešiem, tas tiešām ir apbrīnas vērts, jo tās pieredzes, ko mēs redzējam visos Latgales novados, bija ļoti iespaidīgas. Bet ir arī tā vājā puse – šie brīnišķīgie, izcilie jaunieši aiziet studēt uz Rīgu vai aizbrauc uz kādu no Eiropas augstskolām, un tad ir jautājums, cik no viņiem atgriežas Latgalē.

Otrā stiprā puse – Latgales lielā daudzveidība. Bieži vien politiķi un arī mediju pārstāvji runā par Latgali kā par ļoti viendabīgu reģionu. Tas nebūt tā nav. Latgale ir ļoti dažāda, un tas arī ir liels potenciāls, piemēram, nostiprinot tās spēcīgākās vietas – pilsētas, novadus. Tos varētu veidot par tādiem centrālajiem punktiem, kur radošie jaunieši, uzņēmīgie cilvēki varētu darboties un radīt pievienoto vērtību gan intelektuāli, gan arī materiāli.

Un vēl es domāju, ka ļoti liels potenciāls ir abām Latgales augstskolām – Daugavpils Universitātei un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijai. Šīm augstskolām ir jāklūst par Latgales kultūras un radošuma centriem, kur kūsā arī pilsētu un novadu dzīve, nevis salīnām pašām par sevi.»

Valsts prezidenta kancelejas, publicitātes un Egitas Terēzes Jonānes foto

Nepalaid garām!

VII Starptautiskais teātru festivāls "Ķiršu dārzs" 2024 Balvos

5.jūlijā

Plkst. 7.30 Balvu Romas katoļu baznīcā Sv.Mise par festivāla "ĶIRŠU DĀRZS" dalībniekiem, organizatoriem un skatītājiem.

Plkst. 15.30 Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā (vietu skaits ierobežots) anekdošu šovs "DZĪVES MIRKLĪŠI" – "Iespēju teātris", režisore Marina Vāverīte, Zanda Arnicāne. (Iepriekšēja pieteikšanās pa tālr. 27882927, Dagmāra).

Plkst. 17.00 Balvu pilsētas luterāņu draudzes kapsētā piemiņas brīdis un pieminējuma iesvētīšana režisorei VAIRAI RESNEI.

Plkst. 18.00 Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā VII Starptautiskā teātru festivāla "ĶIRŠU DĀRZS" atklāšana.

Plkst. 18.30 Balvu Novada muzeja pagrabā (vietu skaits ierobežots) Frederiko Garsija Lorka "BERNARDAS ALBAS MĀJA" – Salaspils teātris, režisore Edīte Neimane.

Plkst. 20.30 Balvu Kultūras un atpūtas centra Lielajā zālē Vincas Mykolaitis - Putinas "VLADIKA" – Labdarības un atbalsta fonda priesteru Jonasa Katelē drāmas studija (LIETUVA), režisors Jonas Buziliauskas, (lietuviešu val.).

Plkst. 22.00 Balvu Kultūras un atpūtas centra Violetajā zālē (vietu skaits ierobežots) Anita Grīniece "MAZPILSĒTAS MAZSTĀSTIŅI" – Balvu Kultūras un

atpūtas centra teātra studija, režisore Inese Daukste.

6.jūlijā

Plkst. 11.10 Balvu Kultūras un atpūtas centra Lielajā zālē Eduards Vulfs "LĪNIS MURDĀ" – Naudaskalna amatierteātris, režisore Iveta Supe.

Plkst. 12.40 Balvu Novada muzeja pagrabā (vietu skaits ierobežots) Rūdolfs Blaumanis "ZAGĻI" – amatierteātris "Vinda", režisore Ligita Smildziņa.

Plkst. 14.30 Balvu Kultūras un atpūtas centra Lielajā zālē Antons Čehovs "KAISLĪBAS ČEHOVA GAUMĒ" – Rīgas Tehniskās Universitātes studentu teātris "Kamertonis", režisore Ludmila Stančika, (krievu val.).

Plkst. 16.00 Balvu Novada muzeja pagrabā (vietu skaits ierobežots) Stefans Canevs "SOKRATA PĒDĒJĀ NAKTS" – Latvijas Universitātes Studentu teātris, režisors Visvaldis Klinstons.

Plkst. 17.50 Balvu Kultūras un atpūtas centra Mazajā zālē (vietu skaits ierobežots) Jūdžins O'Nīls "GARĀS DIENAS CEĻŠ UZ NAKTI" – Ogres teātris, režisors Jānis Kaijaks.

Plkst. 19.00 Balvu Novada muzeja pagrabā (vietu skaits ierobežots) Lelde Stumbre "BURVĪGIE BLĒŽI" – teātra studija "HARITAS", režisore Dace Liepeniece.

Plkst. 21.00 Balvu pilsētas Teātra ielā VII Starptautiskā teātru festivāla "ĶIRŠU DĀRZS" noslēguma pasākums "GAISMA TEĀTRA IELĀ".

7.jūlijā

Plkst. 13.00 Balvu Kultūras un atpūtas centra Mazajā zālē (vietu skaits ierobežots) Leons Aguļanskis "ZVIRBUĻA LIGZDA" – Valkas pilsētas teātris, režisors Aivars Ikšelis.

Ieejas maksa – EUR 5. Biļetes "Biļešu paradīze" kasēs vai www.bilesuparadise.lv.

Zināšanai

Barga statistika uz Latvijas ceļiem: pieci notriekti dzīvnieki dienā

Vasaras sākšanās priecē ne tikai cilvēkus, bet arī meža zvērus: maijā daudziem dzīvniekiem ir pārošanās periods, taču, tāpat kā cilvēki, dzīvnieki milas reiboni kļūst izklaidīgi un vieglprātīgi.

Pēc apdrošināšanas sabiedrības BALTA datiem KASKO klienti piesaka vidēji 1600 atlīdzību gadā par sadursmēm ar dzīvniekiem, un 2023.gadā par šādos negadījumos automašīnām nodarītajiem bojājumiem izmaksāti 3,5 miljoni eiro. Tā kā daudzi klienti policijai neziņo, bet vērsas tikai pie apdrošinātāja, realitātē negadījumu skaits ir lielāks, nekā oficiāli reģistrēts Valsts policijā. Apdrošināšanas sabiedrības statistikā vien tie ir vidēji 5 notriekti dzīvnieki dienā.

Negribēta tikšanās ar meža zvēru var izmaksāt vairāk nekā 10 000 eiro

Kā rāda ceļu satiksmes negadījumu statistika, maijs, līdz ar oktobri, novembri un decembri, ir laiks, kad visbiežāk notiek autotransporta sadursmes ar meža iemītniekiem: pavasarī – dzīvnieku *dulluma* dēļ, ziemā – jo ir tumšs, auksts un šosejas tiek kaisītas ar sāli, kas piesaista meža zvērus. Visbīstamākais laiks ir diennakts maiņa no gaismas uz tumsu, un otrādi. Visbiežāk dzīvniekus var sastapt vietās, kur mainās ainava: mežmalās, joslās, kur mežs pāriet krūmājā vai krūmājs – pļavā, tur, kur vienā ceļa pusē ir mežs, bet otrā – lauks u. tml. Lielajos mežu masīvos sadursmes notiek retāk.

Šī gada maijā apdrošināšanas sabiedrība izmaksājusi jau 140 atlīdzības par sadursmēm ar meža dzīvniekiem. Vidējais zaudējums, kas rodas transportlīdzeklim sadursmē ar meža zvēru, ir aptuveni 2300 eiro. Ja auto nesadala ceļu ar mazāku dzīvnieku, piemēram, stirnu, kā visbiežāk arī notiek, lielākoties tiek bojāts automašīnas priekšējais atdurstienis un arī zaudējums ir mazāks. Ja gadās saskrieties ar alni vai briedi, mašīnu principā var norakstīt vai arī nepieciešams ļoti dārgs remonts. Šogad jau izmaksātas divas atlīdzības par sadursmēm ar aļņiem, abas pārsniegušas 15 000 eiro, kā arī vairākas atlīdzības ap 10 000 eiro apmērā, kad mašīnas sadūrušas ar briedi, mežacūku vai lūsi.

Pirmais zvans – policijai!

"Ja gadījies sadursme ar meža dzīvnieku, var tikai cerēt, ka tā notikusi vieglā formā un gan transportlīdzekļa vadītājs, gan pasažieri tikuši cauri ar izbili. Tomēr šādas sadursmes var būt ļoti bīstamas cilvēku veselībai un dzīvībai. Ja ceļu satiksmes negadījumā ir iesaistīts dzīvnieks, jārikojas tā, kā noteikts likumā – jāizsauc policija un jāinformē Valsts meža

dienests. Svarīgi atcerēties, ka traumēts dzīvnieks pēc sadursmes var uzbrukt, tāpēc vislabāk tam netuvoties. Valsts meža dienests parūpēsies par dzīvnieku un atbrīvos ceļa braucamo daļu," stāsta apdrošināšanas sabiedrības Transporta produktu un risku parakstīšanas pārvaldes vadītājs KRISTAPS LIECINIEKS.

Pēc esošās informācijas cilvēki policijai par sadursmēm ar meža zvēriem ziņo pat trīsreiz retāk, nekā tas redzams KASKO klientu pieteikumos, tāpēc policijas statistika atšķiras no apdrošinātājam pieejamās. Realitātē gadījumu skaits ir lielāks. Arī Valsts meža dienestā medību sezonā tiek pieteikti vairāk nekā 1000 gadījumu, kas jau ir tuvāks rādītājs apdrošināšanas datiem.

"Kāpēc cilvēki neziņo atbildīgajām iestādēm – grūti pateikt, iespējams, nezināšanas dēļ, taču jāpatur prātā, ka daudzu apdrošinātāju noteikumos ir ierakstīts punkts, kas nosaka – ja notikusi sadursme ar meža dzīvnieku, vispirms ir jāsazinās ar policiju," atgādina eksperts. Viņš arī skaidro – ja transportlīdzeklim nodarīti bojājumi un ir iegādāta KASKO apdrošināšana, šādi gadījumi tiek atlīdzināti. OCTA šāda veida atlīdzību par transportlīdzekļa bojājumiem auto

īpašniekam nenodrošina, jo OCTA ir drošības spilvens ceļu satiksmes negadījumiem, kuros zaudējumi nodarīti trešajai pusei. Tāpēc, lai sevi pasargātu, ir vērts iegādāties KASKO apdrošināšanu. Katram apdrošinātājam ir savs limits, un KASKO polises standarts Latvijas apdrošināšanas tirgū ir automašīnas līdz 15 gadu vecumam, bet vairāki apdrošinātāji piedāvā KASKO polisi arī vecākiem auto.

Lai izvairītos no sadursmēm ar meža dzīvniekiem un to radītajām sekām, autovadītājam ir jāzina gan tas, kā novērst sadursmi, gan kā pareizi rīkoties, ja sadursme ir neizbēgama.

Bīstamajās vietās nedrīkst *trakot* un pārsniegt ātruma ierobežojumus. Jārēķinās, ka jebkurā brīdī uz ceļa var izskriet dzīvnieki.

Daudz ko var izšķirt tas, vai autovadītājs ir pilnībā koncentrējies uz ceļu, nevis, piemēram, raksta īsziņu telefonā. Pamanīt meža dzīvnieku jau laikus un savlaikus nobremzēt ir iespējams tikai tad, ja šoferis pilnībā pievēršas auto vadīšanai.

Redzot vienu dzīvnieku, jābremzē! Pa vienam pārvietojas lielākoties tikai aļņi. Mežacūkas, brieži un stirnas dzīvo barā, tāpēc, ja viens šķērso ceļu, ar vislielāko varbūtību viņam sekos vēl kāds.

Nonākot avārijas situācijā, ir jārikojas tieši tā, kā teikts ceļu satiksmes noteikumos – jābremzē. Jebkādi citi manevri pieļaujami tikai tad, ja šoferis ir 100% pārliecināts, ka neapdraud pasažieru vai citu satiksmes dalībnieku drošību, taču arī pret paša veselību un dzīvību nevajadzētu izturēties vieglprātīgi.

Autoveikalos var iegādāties ultraskaņas svilpes, kuru korpusam cauri plūstošais gaiss pie noteikta ātruma – parasti virs 50 km/h – rada ultraskaņu, kas netraucē cilvēkiem, bet ir dzirdama zvēriem un liek tiem izvēlēties citu kustības virzienu. Tomēr tās ir trauslas, tās var viegli sabojāt, mazgājot auto, bet ziemā – piedzīt ar sniegu vai lietu, kas apgrūtinā to darbību.

Jaunākais tehnoloģiskais risinājums ir infrasarkanās jeb nakts redzamības kameras, kas diennakts tumšajā laikā ceļmalās pamana ķermeņus ar no pārējās vides atšķirīgu temperatūru – cilvēkus un dzīvniekus – un signalizē vadītājam, pirms viņš ieraudzījis problēmu. Taču šāds aprīkojums ir pieejams tikai jaunākajiem automašīnu modeļiem, un to uzstāda jau rūpnīcā, atsevišķi tas nav nopērkams.

Apsveikums

Dzīves pļavas vēl ziediem pārpilnas,
Lai ik ceļu to košums Tev klātu.
Vien veiksmes un laimes svētītus gadus
Nākotnes pūrā sev krātu.

Vislabākie vēlējumi **Inārai Rakstiņai** dzīves jubilejā!
Vēlam daudz saulainu dienu, veselību, dzīvesprieku.
Inga, Ināra, Ilona, Marcijana

Isumā

Žurnāla "A12" numurā lasiet:

☐ Saruna ar radošo skolotāju Ivetu Ladusāni par mākslu un viņas drošo pasaules malu, kurā sevi piedzīvot.

☐ Tonna Latvijas spēka Ukrainai. Divi uzņēmīgi vīrieši – Antons un Ingus — dalās iespaidos par paveikto, organizējot palīdzības kravas ukraiņu karavīriem.

☐ Podnieku dienu piezīmes stāsta par keramiku, kā tā aicina redzēt, sajūst un svinēt Latgales mālu.

☐ Ko nozīmē "Bolsu tolka"? Iniciatīvas pārstāvji skaidro, kas tas ir un kāpēc katrs latgalietis var iesaistīties šajā projektā un pievienot savas balsis ierakstu.

☐ Pasaules brīnums, Latvijas gods un Latgales lepnums Jānis Gleizds. Aicinām aplūkot fotogrāfa un mākslinieka Jāņa Gleizda veikumu un atstāto mantojumu.

☐ Piecas atziņas par būtisko arhitekta, uzņēmēja, skulptūru "Oduma meitys" autora dzīvē. Kā viņam izdodas savā profesionālajā darbībā palīdzēt cilvēkam sakārtot prātu?

☐ Lasiet arī par aktuālajiem notikumiem, kuros baudīt mākslu, par jaunumiem Latgales literatūrā, vasaras pasākumiem Lūznavas muižā un citus stāstus, kuros veldzēties karstajā vasarā.

Aicina piedalīties festivālā

Ja jūs dzīvojat Alūksnē vai citās pilsētās un esat amatnieks, rokdarbniece, vai uzņēmējs, un vēlaties pastāstīt par savu uzņēmumu vai projektu, un/vai prezentēt savus produktus ar iespēju tos pārdot vietējā pasākumā, vai vienkārši vēlaties pavadīt laiku interesanti un noderīgi, šis pasākums ir domāts tieši jums!

Gaidām jūs 20.jūlijā Alūksnes Kultūras centrā!

Plkst. 10.00-11.00 sieviešu radošā labdarības festivāla/biznesa foruma "Milēt, iedvesmot, dalīties" (MID), kas notiks jau 3.reizi Rīgas Atta Centrā no 5. līdz 6.oktobrim, prezentācija ar iespēju uzdot jautājumus par dalību un saņemt atlaidi dalībai.

Festivāls "MID" tika radīts mazā un vidējā biznesa atbalstam, kas palīdz četrām labdarības organizācijām. Festivāla formāts: izstāde-pārdošana, runātājas, konkurss "Ms.Uzņēmēja 2024" un kalendāra "Ms.Uzņēmēja" prezentācija, meistarklases, lekcijas un *vorkšopi*, deju un vokālie priekšnesumi, labdarības *garage-sale*, bērnu koncerts un izklaide, bērnu tirdziņš, modes skates, izklaide, loterija.

Plkst. 11.00-12.00 *networkings* ar iespēju pastāstīt par savu nodarbošanos vai projektu līdz 2-3 minūtēm, kā arī izdalīt vizītkartes un bukletus.

Plkst. 12.00-16.00 tirdziņš, kura galvenā "pērle" būs iespēja uz vietas izvēlēties un iegādāties itāļu dekoratīvo kosmētiku "Kiko Milano". Būs pieejams arī fotogrāfs un loterija. Pieraksts DM vai pa tālruni +37129158734. Viesiem ieeja – BEZ MAKSAS.

Pērk

IEPĒRK MĀJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Pārdod

Pārdod malku: skaldītu vai neskaldītu (krāmēta vai berkubi).
Tālr. 25442582.

Pārdod Ford Ecosport, 2015.g., TA (Francija), EUR 10999.
Tālr. 28323112

Pārdod jaunu velomopēdu – EUR 280. Tālr. 26297948.

Pārdod zemes gabalu (0,1395 ha) ar māju (2 stāvi, 3 istabas) un saimniecības ēkām Verpuļevā.
Tālr. 22316652.

Lēti pārdod vienistabas dzīvokli ar malkas apkuri. Tālr. 26437426.

Dažādi

Smalcina zāli ganībās un pļavās.
Tālr. 29165808.

Zāles smalcināšana.
Tālr. 26758414.

KAPU LABIEKĀRTOŠANA.
VEIC VISUS KAPU APSAIMNIEKOŠANAS DARBUS.
TĀLR. 29128325.

Piedāvā darbu

SIA "Senda Dz" aicina darbā **MAZUMTIRDZNIECĪBAS VEIKALA PĀRDEVĒJU VEIKALĀ BĒRZKALNĒ.**
Samaksa pēc vienošanās.
Tālr. 29476392.

Firma piedāvā darbu Vācijā **CILVĒKIEM** sanitāro telpu kopšanai lielveikalos.
Bez maksas dzīvošana, alga sākumā – EUR 1100, līgums ar vācu firmu.
Vairāk informācijas pa tālr. +49 155 1033 7142.

Kamīnmalkas ražotne piedāvā darbu **SKALDĪŠANAS IEKĀRTAS PALAX OPERATORAM.**
Nepieciešams pozitīvs strādnieks bez kaitīgiem ieradumiem.
Darba vieta – Kubulī, Balvu novads.
Aigars, 26703637.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
L.Panga
T. 64507018
26161959

Līdzjūtības

Tu esi katram viena, tikai viena,
Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt
Un tāpēc ir tik grūti, zaļajām skujām birstot,
Uz mūsu smagai zemei tevi atdot, māt.

Izsakām vispatiesāko līdzjūtību sāpju brīdī **Līgai Zaķei un viņas ģimenei**, kad mūžības ceļā jāpavada **MĀTE**.
VRS VIP VADĪBA, RIKD, RIKD RTLN, RIKD OVN un RKID KN kolektīvs

Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.

Atvadu un skumju brīdī esam kopā ar **Līgu Zaķi un viņas ģimeni, MĀTI** zemes klēpī guldot.
VRS Viļakas pārvaldes, VRS GP Austrumlatgales reģionālās nodaļas un IC Viļakas nodaļas kolektīvs un Nadežda

Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs. (N.Dzirkale)

Izsakām līdzjūtību **Līgai Zaķei un tuviniekiem**, pavadot mūžībā **MĀMIŅU, VECMĀMIŅU un VECVECMĀMIŅU**.
Grafoļsku un Karasevu ģimenes

No atmiņām paliek tik starojums maigs,
Tā kā liedagā saulrieta pēdas.
Turp, kur tu aiziesi, apstāsies laiks,
Norims sāpes, rūpes un bēdas. (B.Martuževa)

Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Līgai Zaķei ar ģimeni, MĀMIŅU, VECMĀMIŅU, SIEVASMĀTI** mūžībā pavadot.
VRS VIP RIKD KN kolēģi un VIP kinologi

Un vienmēr kaut kas paliks
Pēc cilvēka dzīves pļavā.
Vai zieds, vai smilga pelēkā,
Vai bites dziesma kļāvā.

Kad vasaras ziedoni negaidīti pārtrūcis **AINĀRA STUDENTA** dzīves pavediens, mūsu patiesa līdzjūtība **Indrai un tuviniekiem**.
Inese, Bruno

Tā gaisma, ko izstaro svece,
Tas gaišums, kas liesmiņā plīvo,
Tas izplēn un pazūd, un gaist,
Bet gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd – tas paliek un mirdz.

Sāpju brīdī mūsu klusa līdzjūtība **Indrai Studentei**, vīru **AINĀRU** mūžībā pavadot.
Anna Bērziņa, Anna Kaņepe

Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.

Esam kopā ar klasesbiedru **Intaru Studentu**, tēti **AINĀRU** kapu kalniņā pavadot.
Bijušie klasesbiedri

Lai tava mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt...
Izsakām dziļu līdzjūtību **Jāņa Platā dēliem, TĒVU** mūžības ceļā pavadot.
Raiņa ielas 39.nama 3.ievejas iedzīvotāji

Kur es savas sāpes likšu,
Kam es lūgšu spēku dot.
Es vairs Tevi nesatikšu,
Visu mūžu dzīvoju.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Indrai un Intaram**, vīru, tēvu **AINĀRU STUDENTU** pavadot mūžības ceļā.
Ērika, Lilita, Irēna un Madara

Kāda negaidīta tumša diena aust,
Nav neviens no mums to gaidījis.
Atmiņā vēl vēju padebeši viz,
Jāšķiras, kaut izrunāts nebūt nav viss.

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība dod spēku un atbalstu **bērnu un mazbērnu ģimenēm, un pārējiem tuviniekiem**, atvadoties no mīļās māmuliņas **VALENTĪNAS PIPCĀNES**.
Viksnīņu un Vanagu ģimenes

Lūgšim svēcēm rādīt gaismu,
Skumju taku izrotāt,
Dosiņā līdzi smilšu sauju,
Ziedus mūža garumā. (V.Kokle-Liņiņa)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Antoniņai, Ingarai, Līgas, Nikolaja ģimenēm un pārējiem tuviniekiem**, meitu, māti, māsu, vecmāmiņu **VALENTĪNU PIPCĀNI** mūžībā pavadot.
Jānis Pipcāns ar ģimeni

Kā putni aiziet dusēt
Gar vakara debess malu,
Tā aiziet mūsu mīļie
Uz kluso mūžības salu. (K.Skalbe)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ingarām Pipcānam un viņa ģimenei**, pavadot **MĀTI** mūžības ceļā.
MK "Vikсна" un "Zaļbirzes"

Māmulīt, mums tavi vārdi sirdī tā kā pērles mirdz.
Visdziļākā līdzjūtība un mierinājuma vārdi **Līgai Zaķei un viņas ģimenei**, māmiņu, vecmāmiņu un sievasmāti **VALENTĪNU PIPCĀNI** mūžībā pavadot.
Strupku ģimenes

Asaras kā vēlas lāses
Dvēselē list un list.
Mātes Mīlestība glāsta
Vakar, šodien, rīt.
Tā paliek mūsos -
Tā nāve netiek klāt. (G.Ulmane)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **tuviniekiem, VALENTĪNU PIPCĀNI** mūžībā pavadot.
Kairiņi: Juris, Iveta, Mareks, Ilona

Tomēr savu saucamo nosauca dzeguze...
Manas māmuļas mūžu.
Un ietumsa saulesriets
Bezgalības jūrā. (E.Sudmale)
Patiesa līdzjūtība **Ingarām Pipcānam un tuviniekiem**, pavadot **MĀMULĪTI** mūžībā.
Medību iecirknis "Derdziņi"

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu. (O.Lisovska)

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība Tev, **Benita**, palīdz pārvarēt sāpju smagumu, vīru **JĀNI MĀLKALNU** mūžībā pavadot.
Bijušās SCO kolēģes: Inta, Ināra, Anita, Valda, Luda, Rudite

Vaduguns
Indekss 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S.SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
A.SOCKA - T. 29378903; **M.SPRUDŽĀNE** - T. 27832538;
I.TUŠINSKA - T. 27145837; **A.LOČMELIS** - T. 26665086.
KOREKTORE – S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: **vaduguns@apollo.lv**
mājaslapa: vaduguns.lv
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
M.I.ŽOGOTA
Iespējamais SIA
"Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Rīgā,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 2001